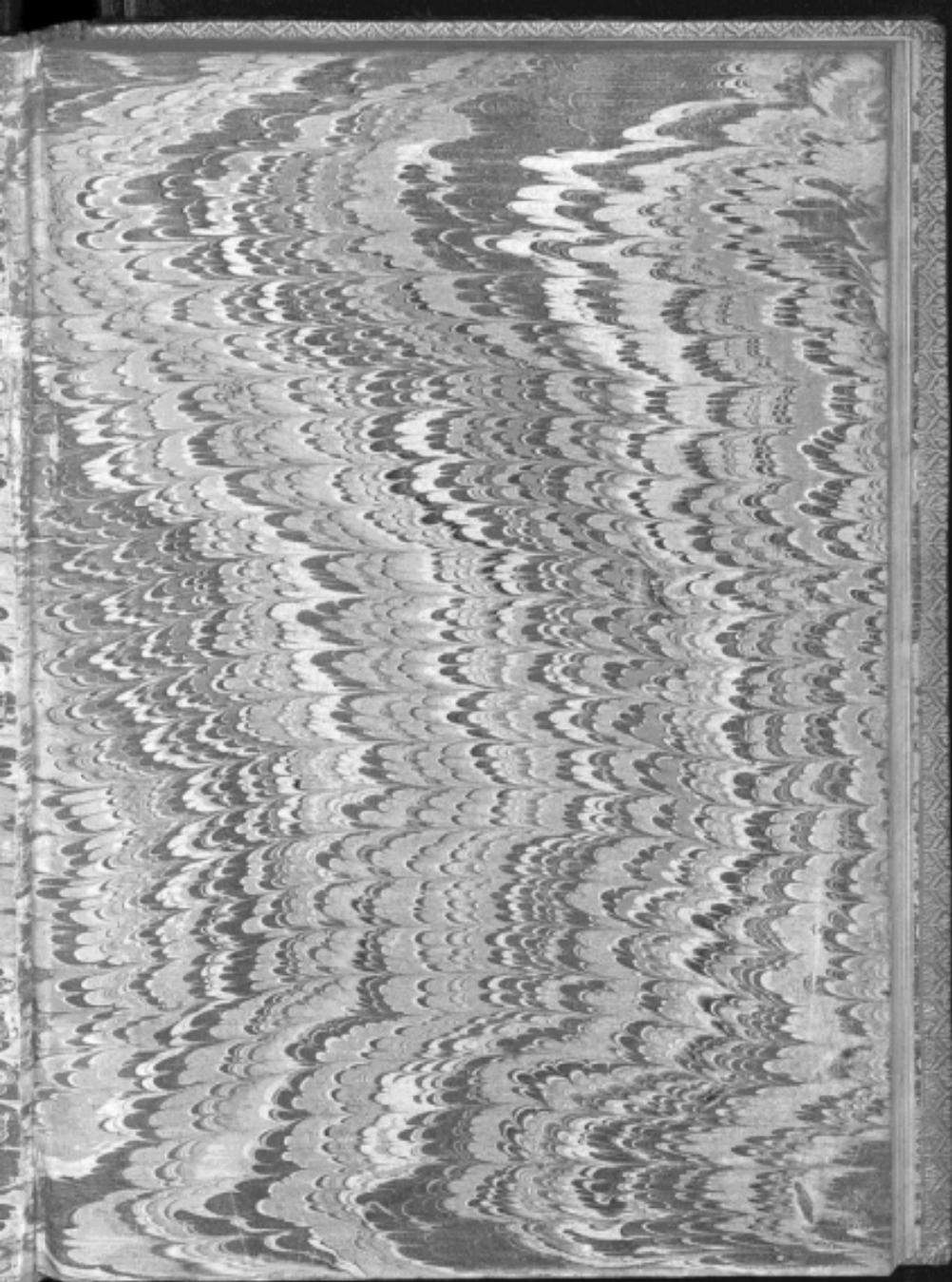

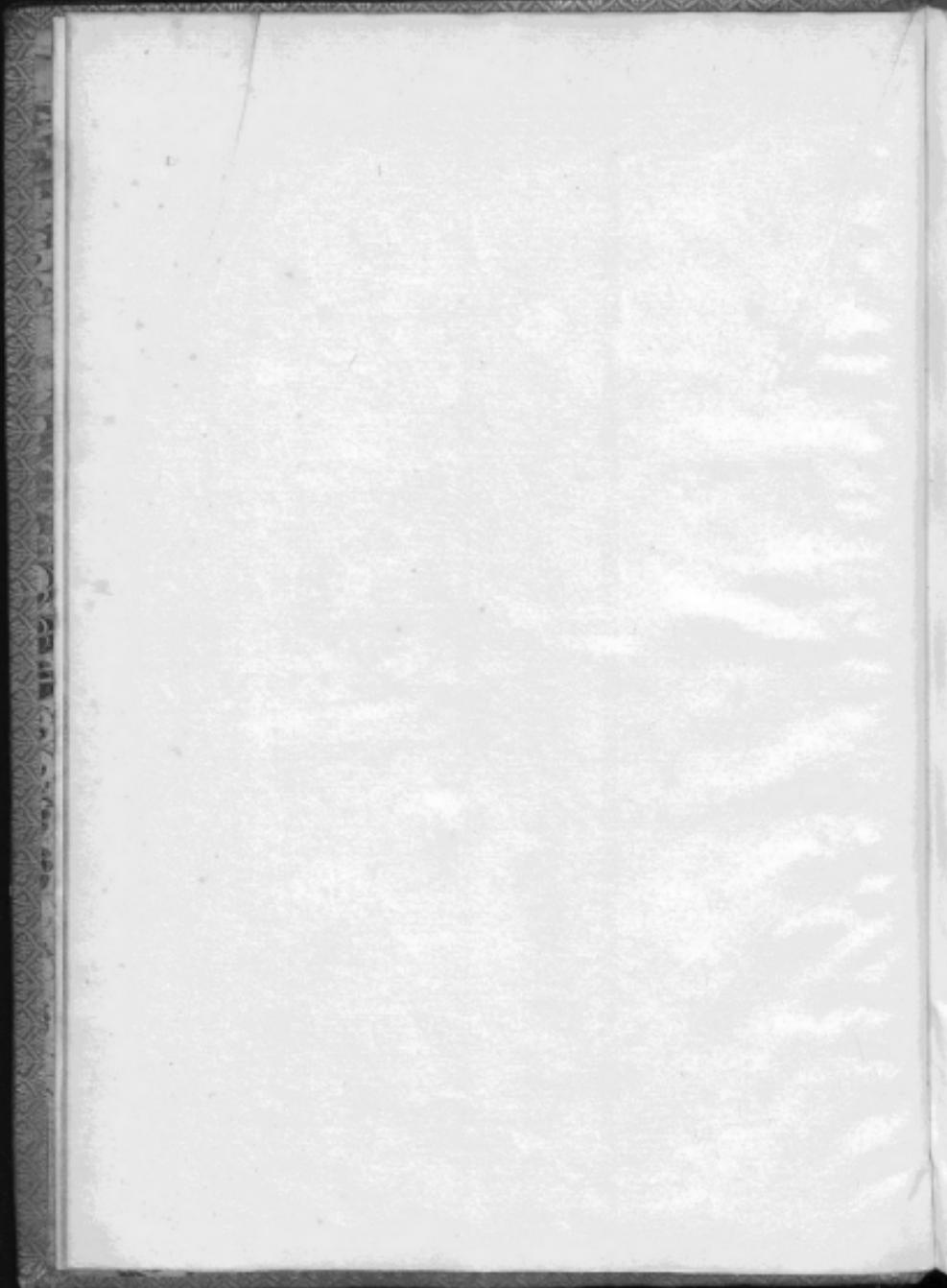
LATIN
12015

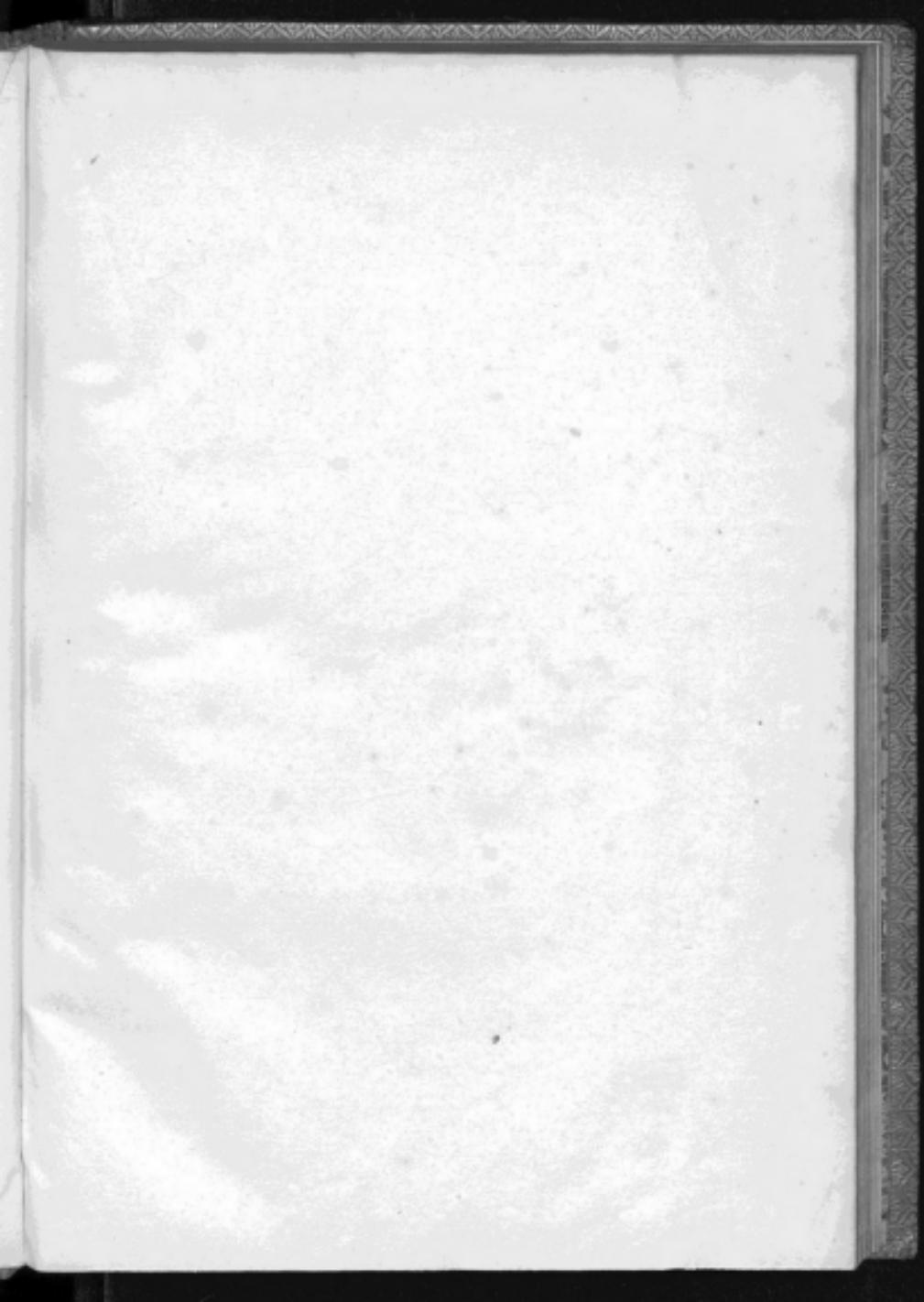

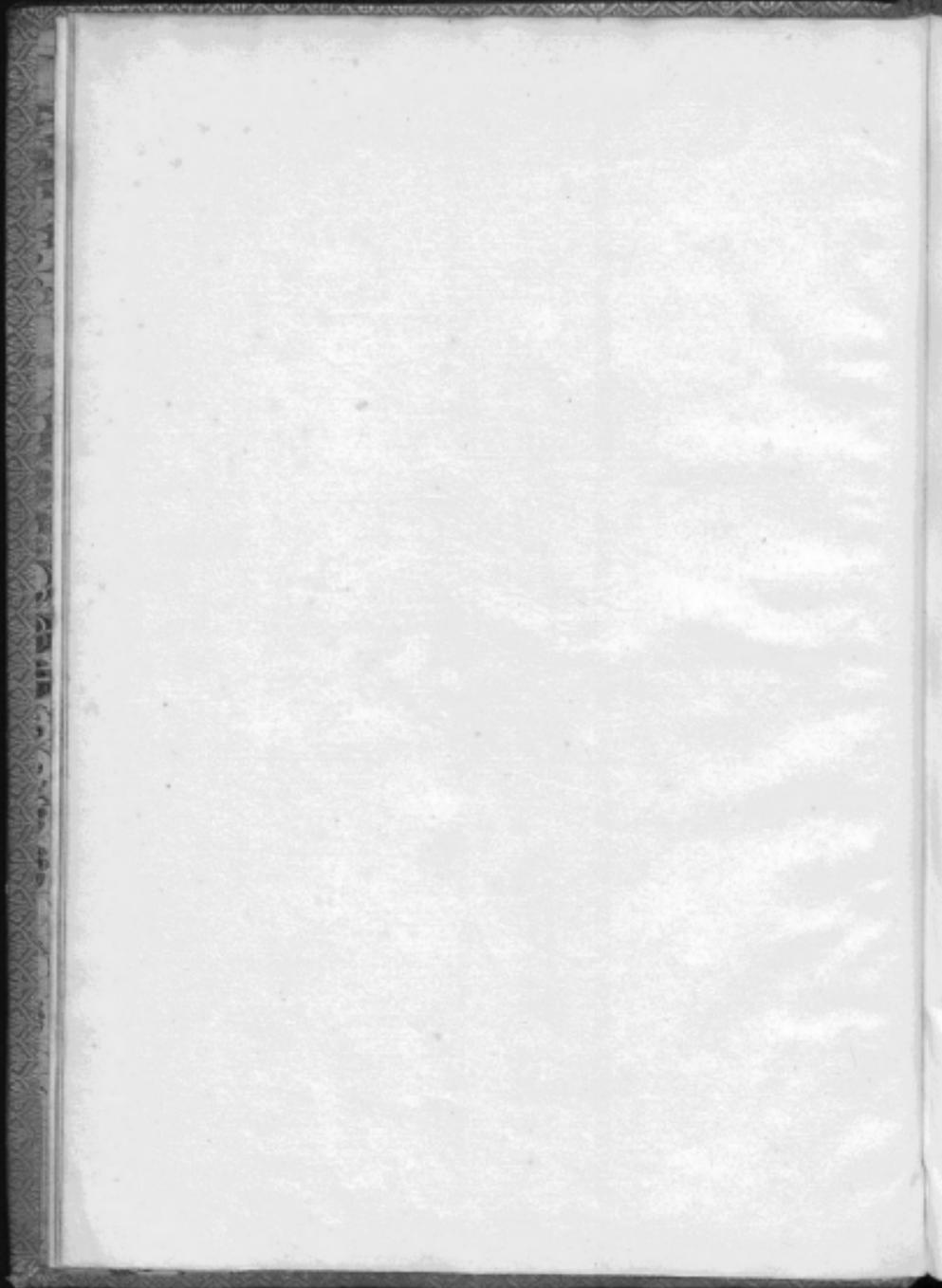
D. d. 107. 2.

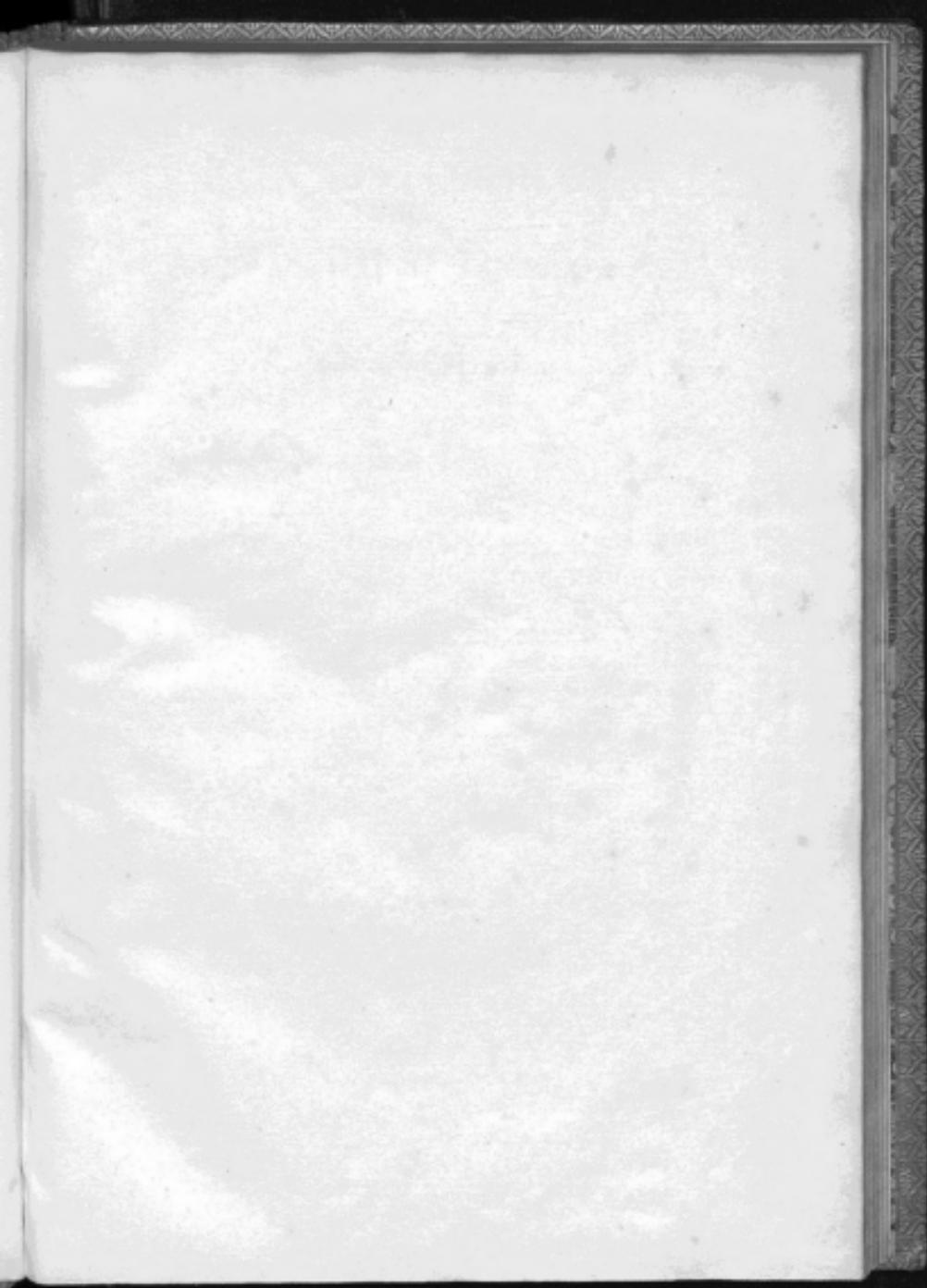
39. Guilleto

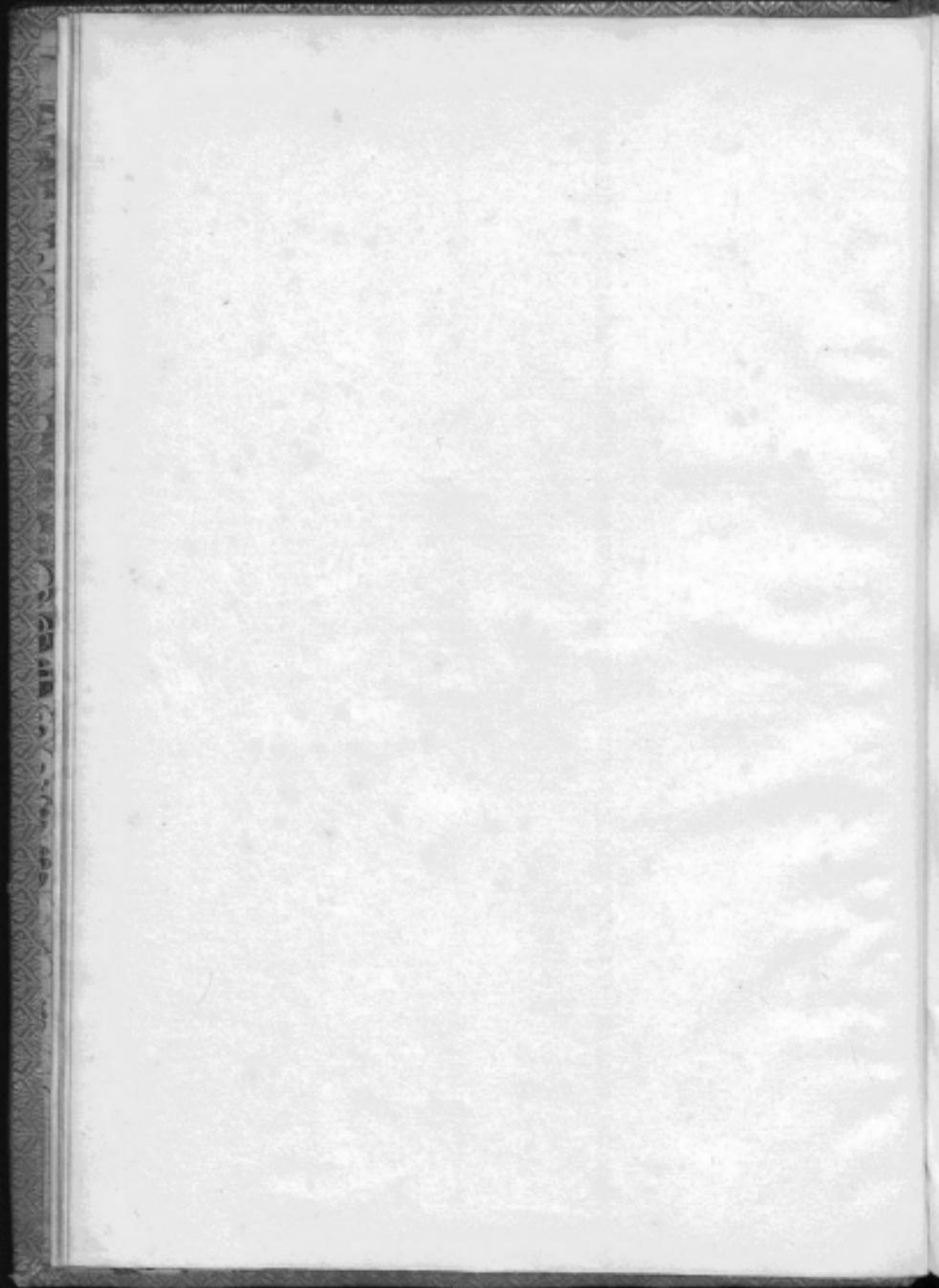
191 Rec. S. Germ. pag. 24
num. 1.

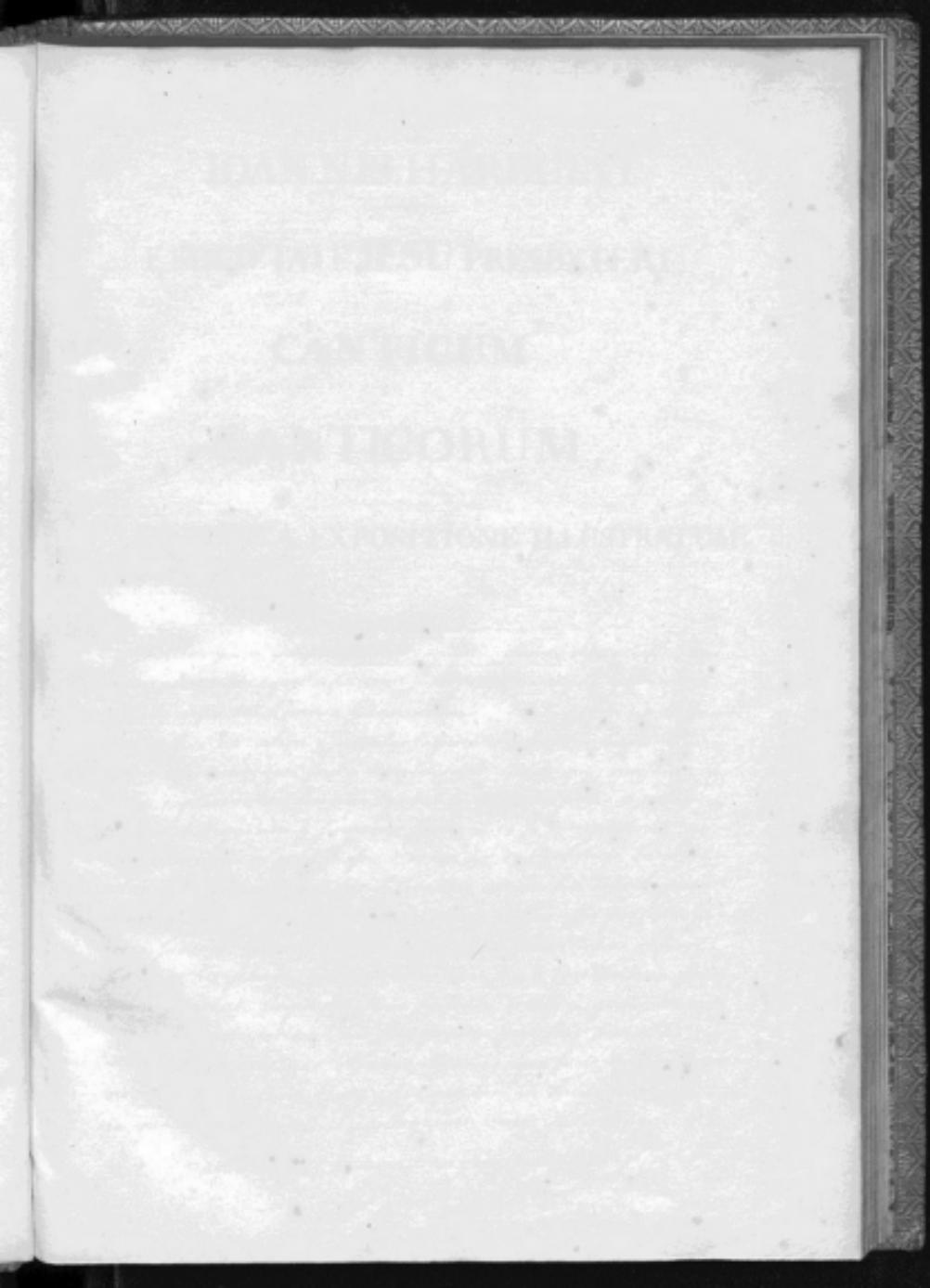

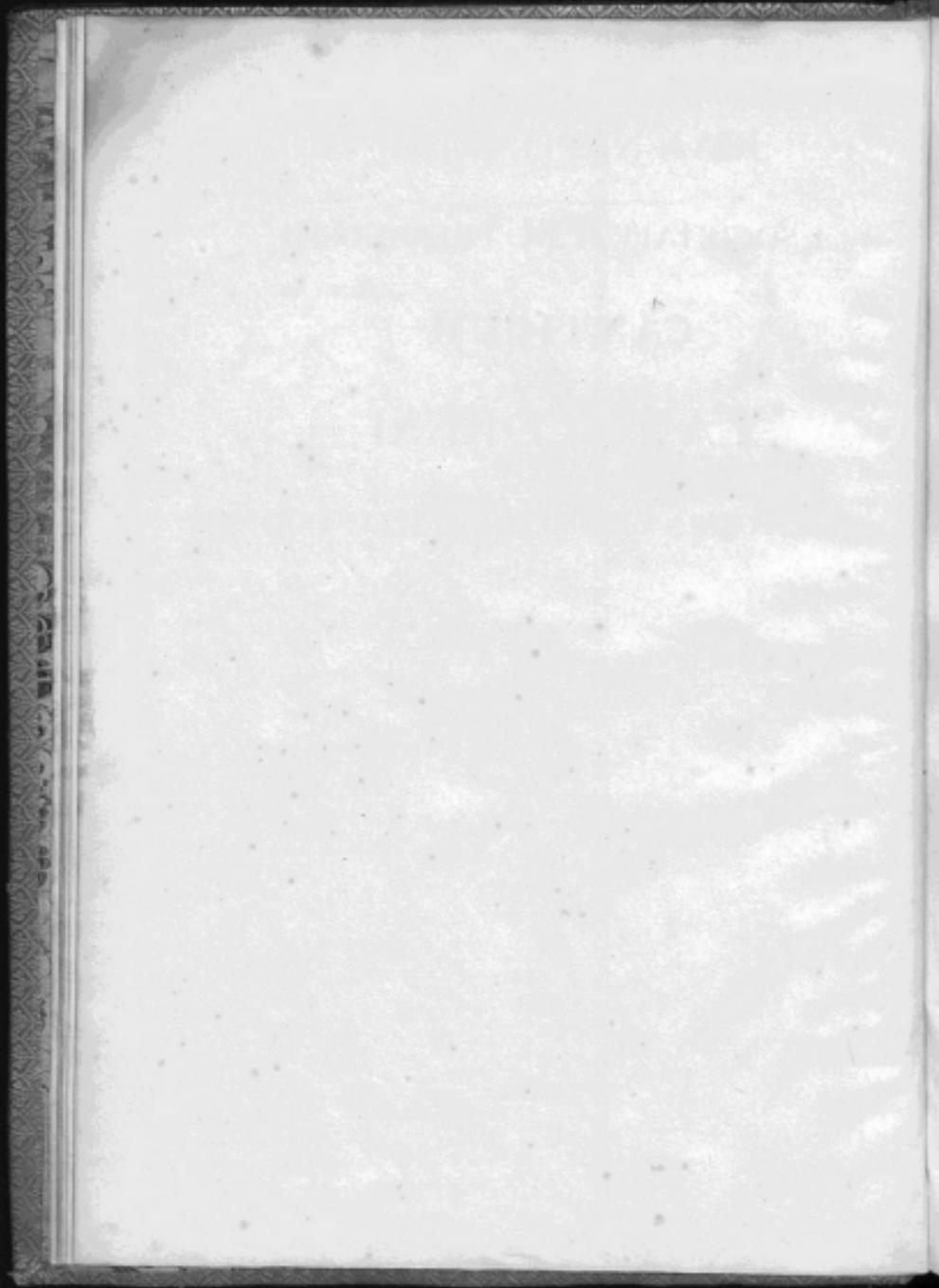

Collegij Parisiensis Societatis 1688.

JOANNIS HARDUINI
E SOCIAETATE JESU PRESBYTERI,
CANTICUM
CANTICORUM,
HISTORICA EXPOSITIONE ILLUSTRATUM.

Ex omnibus factis Scriptura libris, nullus omnino videtur esse, in quo explanando aequi influeat Interpretatio hactenus operam naverint, atque in Canticis Canticorum. Illos dico, qui ut Hispaniam, sive litteralem (ut vulgo legimus) sensum hujus Cantoris agerint, rato studio incubuerunt. Nam qui mysticas sensus explorasunt, hos certe laudabile maxime studie & conatu, & Catholicis quidem scriptoribus facti, in eo se interpretantibz gerere exeruisse in confessio est. Verum ut de Catholicis Interpretibus fileam, qui profanos Salomonis amores hic deferunt putant, magnus quidem error; neque enim profici est profecto spiritus fanaticus carmen hujus generis insec facios liberos referri: sed ut de his fileam, quoniam hos exerunt & laudandum secundum fervoranti scripturas, & in forcendo de scilicet argumento modis ac reverentia. Quis fore gemini, aut sine somnacho etiam, ugat profanas, obsecras, spurcas, qui sunt in ipso genere novissima, Hugenii Grotii Annotationes in hunc librum; in quo abtrahatur deferiri colloquiorum insec Salomonem &

Paraphrasis ad eis 2. L'arrest du Roi que j'avois fait faire le 16

March 1688

filium regis Egypti, egyptiorumque ibi ecclesia, ut sit laus? Non illum de ea hacten duxerit vetus confusa Theodori, in se fables ne ancillis quidem delirantibus signas, pueris & d' - gauidis, traca & nescivis expostivas referentis commentum eorum, qui vel de Pharaonis filia, vel de Alifaz Simeoni ride scripsit hoc Canticum sive fons docuit. Non illum a fonsentia revocatis gravis ac pesta castigatio, qua vir - ginius ac doctus Genebrachius offensit impudiciori hominibus Theodori Bezae licentiam restitit; quod verbis e media amandi arte & laetitia impudiciorum posturam vera sumptis, de - scripsit eam que in hoc Cantico Dilecta & Gaudia vocatur, & in amissam palatinam in rochacea sua paraphrasi transformativit. Et quod est deflendum magis, id ambo, — Bezae, inquam, & Beza, sunt affecti, ut in suam fonsentiam multos pestrassent, quos nostra etiam atas perficit, religiosis — contemptoribus.

Inaque opera poetum fastorum esse me confirmari, si Deo operulante aggredieror Canticum divino confringendum afflatu secundum proprium ac genuinum vestrorum fonsentium ac secundum hisporiam caproneo. Nam huic deinde inser - punctionis generi nihil vesat, ut aiebas olim Mariana no - stor, qui in investigandam parvioris hisporiam dimittat, namque minus felici fruefui incubitus: nihil vesat, inquam, mysticas significaciones supositorum, ut cuique videbitur. Caveat modo, qui studiorum in ea re collocaris, ne quid nimis coactum offeras, quod ex nomine fabridium legensibus mo - veat, & veniat in contempsum. Caveat idem, si hoc divino drammate dixerit epithalamium capomi, seu carmen nuptiale, etiam mysticum, hoc est, Christi amorem erga Ecclesiam, vel erga animam quamlibet fidelem; caveat - is, inquam, ne cum Michaeli Ghiffario adjiciat, non hic irridendam esse descriptionem faciam, sed considerandam reverenter Dei miferationem esse, qui ut nos ad facrum amorem accendat, usque ad turpis amoris nostri verba fa -

inclines. Gravissimam enim cote spiritus sancto facit injuriam, qui verbum vel unum non grave, honestum, pudicum, dictari ab eo posse putet.

Quid quod, meo quidem iudicio, suspicitur nemo, qui quid dicat cogitare attenderit, dictum vel unum eft in hoc Cantico, — quod de una aliqua femina posse intellegere? Nam quemadmodum in Psalmo LXVII. persona columba, & posteriora docti, & in alijs alia plurima, dicta sunt metaphorice; si in ipso Cantico, oculi, genit, ventor, & umbilicus, accipiente sunt; nec aliis accipi-
hie ea posse ab homine fano, nec impuro, ipfa orationis fore-
dura admonet, si quidem ab omni prejudicata opinione legon-
te animos liber sit. Nam quis omnino sobrius, cum audet,
exempli gratia, cap. 42. Umbilicus tuus eras rorans illos,
numquam indigeno poculis, umbilicum mulierem cogite?
Non ipfa comparatio cum crater, & mentio addita poculorum,
mentem ab ea cogitatione, clamansque umbilicatum ibi
metaphorice dictum esse? Eius generis cetera sunt omnia in
hoc Cantico; & ventor, qui sunt accinus tritici; & oculi, qui
sunt piftina; & nefes, qui sunt surris; & caput, quod ut
Carmelus; & dentes, qui sunt greci ovium; & cetera, inquit,
profus omnia: in quibus feminae corporis pasto cogitare,
desipere eft, cum id adjecta singulis vocibus attributa per-
spicie retent.

Non igitur sponsi cuiusquam, ut ipi putant, erga
sponsam amor in hoc Carmino exhibetur; sed quod alibi-
stante divina clementia deprehendiffere vere nos adsumus;
nisi primis etiam ignorantur. Ecclifa Chrysostoma scutulis, ipfi
vero in primis Vulgato Interpreti notissimum fecisse credi-
mus; conjunctio acutissima tribus Benjaminitico cum
populo Iuda & Levitico ordine. Fuit enim tribus Benjami-
nitica minor duos regna, Iffrael & Iuda; eademque usque ad sa-
pientiam Davidis tempora in discordia semper priuata utriusque
era. Iffrus igitur cum Iuda in primis recta confociatio
hoc Carmino commendatur. Atque ita quidem, usq[ue] & pro-

conium illius conjunctionis, & vaticinium exstimatori posse de futura copulationis illius prosperitate, etiam in defensione decim tribum. Quo duplii ~~admodum~~ nomine, tametsi serpente hoc predicatione & propheticia filio peritus ac proficitus est, tamen inser libos facies divino Spiritu afflante confessior, reproposita modis suo est.

Negat enim refert, quod Dei nomen (nam ad eum quidam opponunt) ne fons quidem in hac libro occurrit: quandoquidem nec in libro Eteth Hebreos legitur; quem librum tamen agere atque Canticum Canticorum, opus esse Spiritus sancti credens Iudei & Christiani. Quid quid autem nec debet Dei nomen in eo carmine exprimi, in quo dedita opera operatum est, ne ulla omnino e personis, quid inservientibus, aut memorantibus, de fide nomine proprio appellaretur, sed vel alieno rectoque nomine, vel aliquo peculiariter diffribens charactere? Nam una ex illis certe, ut rufi sumus cap. viii. 5. Deus Opt. Max. ipse est; & gravem habet in ibi adhortationem ad Benjaminiticam tribum, ut conservans in obsequio & dilectione Dei sit. Quid alius denique, quam legio Dei fibi cordi est tribus eadem proficitus, cum se eodem capite octavo ~~Iacob~~ cupit a factotibus, quos carnalia sua mesore ipsa fecit, si (ut Laetus ait) spiritualia feminent? Num igitur temere conjectus hic liber est inservi libos facies, cum ad cultum veri Illuminis retinendum ac propagandum collineens spectentisque in eo remum omnia?

Una, inquam, e personis instologuentibus Deus Opt. Max. ipse est. Negat enim gemina solerent modo persona, sponsi & sponsa, ut velgo creditur, in hoc Dramate formior natura. Satis siquidem queriliter unus ejusdemque persona, ipsum verbis ac pene syllabis, scilicet, dense, gaud, ter gratae laudaciones in diversis breviter unius Cantus capitibus: neque est vel eo nomine digna ^{lyraturatio} prouidisse vel peritos, nemus facies proprie. At est hujus operis, si quis diligenter illud omni ex parte considerat, salis ac ranta elegantia,

ram consummata profusio atque abfolutio, nihil ut in ea genere
par Theocritus aut Virgilius elaborarint. Dramaticam
enim quandam profici effe, hoc est, multarum personarum
cantilenam, ut in Janis agi fabula foleret, (verbis Hieronymi
utetur) ubi diversa persona introducuntur, & alijs accidenti-
bus, alijs etiam disfederisibus, a diversis & ad diversos sentus nar-
rationis caplesur: ejus, inquam, genere hanc profici effe, non
per se prout, non etiam scriptor faber libri Ecclesiastici docet,
cap. XLVII, 18. ubi cantilenam hoc carmen appellat. Lerfo-
nas certe interloquentes illud habet omnino systema: quia puer
ha minimus:

PERSONAE INTERLOQUENTES

in Canticis Canticorum.

1 Deus Opt. max.	
2 Tribus Benjaminitica:	Dilecta:
3 Populus Iuda:	Dilectus.
4 Ordo Leviticus:	Fratres dilecti & dilecta.
5 Synagoga Irael,	
hoc est, decem tribum.	
6 Ierusalem, cum sua toparchia.	
7 Cives Hierosolymitano - Benjaminite.	

Et habet quidem hoc Carmen auctorem in hoc genere exer-
citacionis: siquidem fuisse carmina ejus quinque & milles; &
sapientiorum fuisse cum cunctis hominibus, facit libri poshi-
ment, III Reg. IV, 32. Salomonem dico, cui hoc opus una cum
libro Proverbiorum afferit auctor Ecclesiastici proxime
laudans: In cantilenis, inquit, & Proverbis ..... mirasse
fuit terra. Sed & omniem ab initio dubitationem titulus ipse
libro profectus in Editione Vulgata, qui est hebreo, Can-
ticorum Canticorum Salomonis, quod Hebraice dicitur
Per hafrim. Et quod accipitur Interpretatione apostoli, sive ex
Traditione, sive ex alio exemplari Hebreo, quam quod nunc

circumfertur. Nam & in ipso ritulus his dumtaxat confras
duabus vocibus, sic hafacion, Canticum Canticorum. Loin
mum deinde versum efficiens verba ~~festi~~^{festi} sequentia:
צִיר חַזִירָם אֲשֶׁר לְשִׁלְמָנִית hoc est, Canticum Cantico-
rum, quod est Salomonis; vel, (ut Hieronymus videt) quod
est ipse Salomonis. Quod ~~monstrum~~^{monstrum} ~~admonitio~~^{admonitio} ~~relativi~~^{relativi}
~~modum~~^{modum} quidem questionem in ipso Cantico concitat est, & ita cum
singulari additamento relativi **צִיר** & littera feriles **א**
quae nota plerisque casus dativa est; significat, Canticum
quod totum est Salomonis, hoc est, quod postimes ad popu-
lum Iuda; quemadmodum cap. III. 7. lectulus Salomonis, in
Hebreo est **אַלְפָלְבָדָה**: & significat, lectulum qui est ipse
Salomonis, hoc est, quis postimes ad populum Iuda, ut ibi
sumus dictum. Neque enim ex alia causa aut priuione
Canticum versum officit haec presentia in Hebreo, aut additum
est illud **צִיר**, quam ut cum quem diximus sonum
exhibeat: cum f. & f. & c. & c. & c. Cantici suctorem
designare ibi Salomon + allies, scribentes hanc dubie simili-
citer, **צִיר חַזִירָם אֲשֶׁר**: quemadmodum in capite libri
Proverbiorum scripti, **קֹצְבָּלָה אֲלָמָה** Larabola Salo-
monis.

Ut ut est, Canticum Canticorum dici nobis videatur;
quocumquod est, Canticum continens cantica, five canti-
clenas. Nam quod capita recte, non sunt diversa cantilenae;
quarum una quaque suum habet proprium argumen-
tum: rarer si in quibusdam capitibus apparet, circa me-
diun transitis est, qua frequentis capitis argumentum in-
dicat: id quod factum magno artifice est; non ut opus
dramaticum unum esse ex multis actibus, & corpus unum ex
multis partibus secum cohaversibus compositionem inselle-
retur esse; tuum ut canentes caput unum jam non admo-
nentur equeod ex illo aliud sequoretur.

Hac ergo tractans in ipso dramate:

ARGUMENTUM

SINGULORUM CAPITVM

CANTICI CANTICORVM.

- CAPUT I. Occursus tribus Benjaminitiis & tribus Iuda, cum mutuis felicitationibus.
- II. Mutui defidior erga se invicem significaciones.
- III. Confilium tribus Benjaminitica de Iuda introducendo in agrum Benjaminiticum & intercurrentis Iuda, hoc est, Synagoga de cem tribuum.
- IV. Laus ejusdem Synagoga Iuda.
- V. Laus regionis & tribus Iuda.
- VI. Laus regionis & tribus Benjamini: & intercurrentis Ierusalem.
- VII. Laus regionis Hierosolymitanae;
- VIII. Coniunctio Benjamini cum Levi: & haec facta approbanse Deo, de retinenda tribu Benjaminitica Iude & Levi confilium.

Tempus quo coniunctio haec facta fuit, in ipso Cantico non designatur: tantum affectus desinibatur Benjaminitica tribus, & qualis aliquando fecerit, cum se Davidi profecto dedidit, & qualem pofca retinuerit. Unde & praeatoriorum temporum memoriam recolis, & nonnulla aspergis ex his quia acciderunt evo Salomonis; quo scriptum ab ipso hoc Canticum effe confares.

Quam obtem Canticum Canticorum hoc opus cum ipso auctore, verius appellaveris, quo diximus finis, quam Drama cum rectionibus, quantumvis, ut epi eximia arte elaboratum, nec nomen illius plane reppuit.

Cum sit autem huiusmodi argumentum ipsius — Dramatis, verane sit ea de hoc libro tractatio, quam Origenes & Hieronymus referunt, ambigui morito potest; nam ex fauna tantum & auditione referunt. Aliunt enim, inquit Origenes, Hieronymo interprete, in prefatione in hunc librum, obser

CANTICUM.

vari etiam apud Hebraeos, quod nisi quis ad easatem per festam manus amque pervenerit, libellum hunc ne quidem in manibus tenet permittetur. Quasi vero peculiari volumine punctione a religio corpore saeculorum librorum hoc Canticum ex salsorū aro scriberetur. Certe quod adjicit id ab Hebreis ex motu obseruari, ne occasione divina scriptura commovantur legentes ad libitinem, futile prospicere falsumque est; quandoquidem ne haec quidem obsecrare amores hic describi profanos Iudeus aliquis arbitratur, sed totum Caemon Rabbini referunt ad Deum & Synagogam. Consideratus est quod idem Hieronymus, in prologo explanationis in Ezechielon prophetam, causam mortis illius, sicutem ita vixit mos, in poëmatis intelligendi difficultatem coniectat, quid summa est. Aggregat, inquit, Ezechiel prophetam, cuius difficultatem Hebreorum probat traditio. Nam nisi quis apud eos easatem sacerdotalis ministerij Doctrinæ primorum annorum implerent, nec principia Genesios, nec CANTICUM CANTICORUM, nec hujus voluminis exordium, & finem legere permittitus.

Cetero Vulgariori Editionem in hujus Cantici explicatione religiosissime piquimus, quod infinitum semper tenere sancte & inviolare certum est: eo quod quisquis ab ea vel latum unquam difedit, a verbo Dei puro ac sincero deflere & abstrahere nobis omnino videtur. Itaque quod Hebraeos interdum codices citamus, id eos tantum consilio facimus, ut legentes intelligant, quanto sit aperiior, quam Hebreica, Latina oratio; (quamvis subinde huic ex illa nonnihil lucis accedit;) quantoque haec eadem cum tuto Dramatis argumento congruentior sit, quam recentiorum Hebreianantium plerique interpretationes.

CANTICUM.

CANTICUM

CANTICORUM

SALOMONIS,

quod Hebreice dicitur Si haec in.

CAPUT PRIMUM.

BENJAMIN.

1. Oculorum me oculo oris fui.

Opsat tribus Benjamin populo Iuda abjungi perpetuo. Inducitur ipsa prospexa sub persona virginis principalis, optantis a Princeps diligere. Excipiat me, inquit, in amicinam, in contubernium. Ego siquidem oculum indicem caritatis, & gratia reconciliata. *Illiinus, libro 2. post. 1. II.* Columbarium in fastificatione EXOSCULATIO. Et augustinus, Tract. VI. in Iod. num. 4. Cum fratibus verum pacem significant oscula COLUMBARUM. Ad hunc columbarum, sed inter se, morem spectare videtur fratribus facta, quia Tribum Benjamin infra columbam vocata, & nunc pars oculum capescere. Divisa enim ea fuerat sub Iudeo & Iosepho Iauis filio a populo Iuda: *Sola bonus Iuda regebatur David, 2. Reg. 2, 10.* Regis propria Benjamin non Iuda in antiquam gradiam, & conjunctiorem. Quod autem testia persona verbis utitur, *Oculorum me oculi oris fui,* & mox a testia persona orationem mutat in feundam, quia meliora sunt ubera TUA vino, factum

istud est de industria & eleganti artificio; et quod velles Carmi-
nis auctor intelligi, non ipsiusdem hic esse conditionis os at-
que ubera: os enim ad animos affectumque populi refert;
ubera autem non ad populum, sed ad conditionem regionis
posteriora, que erat uberrima. Neque enim regionis certe, sed
populi opulentum expectavit. Non debuit igitur dei, Opulare
me, quia meliora sunt ubera tua vino. Ne regionis, quod
absonum fecit, opulentum desiderari, per ridiculum aliquis &
jocofus distinxeret. Atque cum etiam ob rem, cum fatis aliqui
fecerit, opuleretur me, addiditum est, opulo oris fui, ut po-
pulus capreffus indicaretur: non enim regio, sed populus,
os haber que opuleretur.

Quia meliora sunt ubera tua vino,

Nam plus me delectat, inquit, ubertas collum tuorum, —
quam vinum quodcumque. Fragrant enim illi herbis —
odoriferis, ex quibus unguenta conficiuntur, non vulgaria,
sed optima, supra unguenta aliarum tribuum Israel.
Tribui vel regioni Iuda non incongruenter sane ubera
tribuuntur, ob collum festilessem; insulse tribuerentur
viro. Cum haec genuina ipsius loci sententia non aqua con-
gruit Hebreitzantium interpretatio, Quia meliores fuisse
amores tui vino.

Quia meliora sunt ubera tua vino,

Vini tamen etiam Iuda forax fuit, prout illud propheticum,
Gen. XLIX, 11. de Iuda: Lavabis IN VINO foliam suam. Et
exploratores terra Chanaan, ex Hebron, quod fuit in tribu
Iuda, abfederunt palmitorem cum uva sua, quam posta-
verunt recte duo viri, Num. XIII, 24.

2. Fragrantia unguentis optimis.

Unguentum in Iudea quondam celebrata: balsaminum
in primis, ob balsamum, uiri terrarum Iudeas concessum,

Inquit Plinius, libro XII. fuit. LIV. Et ut alia multa omittamus ea facio libris, Luc. XXIII, 56. & Marc. XVI, 1. — mulieres paraverunt aromata & UNGUENTA, ut venientes ungerent JESUM. In Hebreo hic regitur, Ad odorum unguentorum nuncrum optimorum.

Oleum effusum nomen nuncum:

Quotiescumque nominaris, popule Iuda, cogitatio fidei resurgent. Nam ex te reges prodire voluit Deus, quos effusa in caput unguento ungi mos est. Gen. XLIX, 10. Non auferatur SCEPTRUM de IUDA. 1. Laralip. V, 2. Loros Iudas, qui erat fortissimus inter fratres suos, & super eos PRINCIPES germinati sunt. Et cap. XXVIII, 4. DE JUDA enim Deus elegit PRINCIPES. In uenabantur ausem oleo effuso in caput reges, ut 1. Reg. X, 1. Tunc ausem Samuel ventriculam OLEI, & EFFUDIT super caput ejus, & desculpans eum cum, & ait: Ecce, uocat te Dominus super hereditatem tuam in PRINCIPEM. Et sic alibi graffem. Oleum denique in facio libris saepissime ponitur pro unguento, quod ex oleo conficitur. Hebreum 12° oleum & unguentum significat.

Poco adolescentula dilacerant se.

Civitates & villa Irael; in primis vero e tribu Benjamin, quae nomen commemorantur in libro Jofue, cap. XVIII, 20. — Nam, us dictum est in Psalm. LXVII, 28. Benjamin adolescentulus. Poco hic ab ipso dicuntur adolescentulae Iudae principem diligere. Adolescentularum isorum mentio fit, cap. VI, 1.

3. Trahere me:

Sejunge me a decem tribubus, & prostrare ad se.

Responde: Dic: Domine, misericordia tua semper mihi.

Loſt te curremus in aborem
unguentorum tuorum.

Tria verba quostroma nunc in Hebreos defint. Loſt te curremus, inquit, te ſequemur, allelta (ut mulieres ſolent) — abore unguentorum, quia fuit in tribu Iuda optimus; & simul abore regis unitionis.

Introdicis me rex.

Lepnus Iuda ſiluet. Nam, ut scriptum eft in Eſalmo LX, 9. JUDA REX meus: hoc eft, Tribus Iuda das Dei juffu. Praetitico populo reges. Et Eſalmo 2, 6. populus Iuda deſc. dicit: Ego autem conſtitutus sum REX ab eo super
Sion montem sanctum ejus. Vide cap. III, 9, n. & cap. VI, n.

In cellaria sua:

In agros fuos vini flores, ubi funt apotheca vini re-
fertiffimæ.

Eſfultabimus & larabimur in te,

In te popule Iuda, in ſenigaterno tecum fædere, in tuo
contubernio.

Memores uberum tuorum super vinum.

Memores ubertatis, quia eft in collibus tuis singularis;
hoc eft, fragranția unguentorum ſupra vinum quod
cumque aborasiffimum.

Reeti diligunt te.

Quicumque fumis viri probi, manfueri, pacifci, recte
corde, & obdiones fechimata, hi diligunt te, Iuda: hi
regem amant et tua proprie. Sic ea vox legitur Eſal. XXIV,
21. Innocentes & RECTI ADHÆSERUNT mihi. Eſal. CVI, 42.
Videbunt RECTI, & larabuntur. Eſal. CXI, 2. Generatio

RECTORUM beneficiatur. In Hebreo hic est, In recessu di-
nibus dilexerunt ver.

4 Nigra sum, sed formosa,

Venata quidem & afflita, sed ramum sum oppidis bone cultis
ornatissime splendens. Nigredo pro afflictione ponitur; —
Nahum 2, 10. Cor rabeans, & dissolutio geniculorum ...
& facies omnium eorum sunt NIGREDO olia.

Filia Jerusaleni,

Familie Hierosolymitanae, cives Jerusaleni.

Sicut tabernacula Cedrorum, sicut pellit Salomonis.

Nigra quidem ego sum, sicut tentoria Arabum, quae
propter vulgi inelegansiam & pauperiasem ^{arabum} sunt:
sed & formosa ramus ipsa sum sicut tabernacula populi
Iuda. Cedar Arabia regio fuit, Jerom. XLIX, 28, 29. —
Ascendit ad CEDAR, & raptare filios Orientis. TABER-
NACULA eorum & greges eorum capient, &c. Iudei hi
Cedreni pastores Arabes Ientisa a Lelio appellantur,
a nomine Graeco σκενή tabernaculum.

Sicut pellit Salomonis.

Lelles tentoria fuit tabernacula, sunt; ut Habac. III, 7. TEN-
TORIA Aschiopia, PELLES seors Madian. Hebreo von-
est, יְהוָה יְמִינְךָ: que vox etiam significat cornuas, Gallus,
deinde aves, quales ad tabernaculum Dei deferuntur;
Exod. XXVI, 1. & seqq. de byffo retortis, & hyacintho, ac-
purpura, coccoque bis tincto, variatas opere plumario. —
At hui argumenti ratio proficeri scribi pellit vel rationa-
cula. Nec Salomon hoc loco Salomon est filius David.
Nam prius etiam quam Domum Regis Salomon hic
conderet, habitasse cum in domo cedrona confitat, aque
a Davidem patrem ipsius, qui de se ipse id prodidit;

2. Reg. VII, 2. Salomon nimirum in rito hoc Canticis, us
offensuri sumus ad caput III, 7, 8. populus Iuda est; illi ipse
qui שְׁלֹמֹחַ praeiter, sed a Vulgata Inscriptio recte Lai-
mus numeratur; cap. VIII, 8. Tribus Iuda potissimum fuit;
ac propterea tabernacula ejus fuerit nitidissima, pulchra, &
ornata.

¶ Notice me confidere quod fufa sim,
Quod afflita sim, ut dixi proxime, ne me propere -
contempsum inflicte.

Quia decoloravis me fol:

Tribulationum ac persecutionum furore vultum im-
mutavit. Nempe fol. quoniam urit atra fusa, pro tribu-
latione ponitur. Marc. IV, 6. Et quando exortis est SOL,
castruvavit; collato eo loco cum regni 17. Deinde ostia tribu-
latione & persecutione &c. In Hebreos hie legunt: Apparuit
me fol.

Filiij matris mek pugnaverunt
contra me:

Ego sum illa Tribus inflata, contra quam pugnaverunt
Iudaica, filii Synagoga, ex qua ipsa prodig. Mater est
similiter synagoga universa Iuda, cap. III, 4, v. & cap.
VIII, 1, 2, 5. Nam mater Iudaistarum totum corpus Iude-
licis populi, synagoga & Ecclesia universa Iudaica
appellatur; ut Iai. L, 1. Hec dicit Dominus: Quis est
hic liber repudij MATRIS VESTRAE, quo simili eam?.....
In factibus vestris dimisi MATREM VESTRAM. Ope 2, 2.
Judicare MATREM VESTRAM, judicare: he. Sicut Iai. XLIX, 1.
Ezechiel XIX, 2. & alibi passim. Ioud autem eventum com-
memoras hoc loco Tribus Benjaminitica, ut nosam alii
quam insignem ac sibi peculiarior probaret, quia dignos-
ceretur, etiam tacito ipsis nomine, quoniam e tribubus

Iffael his sermonem habet. Si singula que in hoc Dramate interloquuntur persona, vel suum ipse in partibus quas habent, vel tribus alterius exhibent characterem. Negre ultra differe docuit Benjaminiticam tribum manifestum fuit indicium. Bellum Benjaminiticum, savum fane & asperum, in memoriam revocat, quod prolixe narratur. Judic. xix. xx. xxI.

Lofuerunt me cypotem in vineis:
vineam meam non cypotivi.

Dederunt mihi unam e tribibus Iffael augentam: —
hanc ego incolorem ab exitio non servavi. Servasset tribum suam integrum a clade immunitam Benjamin, si dederet fratribus suis, filiis matris sua, rebuffis infandi flagitiis reos. Maluit se implicare bello, magno suo malo. — Nam tota fore Tribus ex bello inscripta. Hoc fuit fane vineam suam non cypotire. Julie. xx., 11, 12, 13, 14. Conveniensque universus Iffael ad civitatem, quasi homo unus, eadem mente, unoque conflito. Et miserant nuncios ad omnem tribum Benjamin, qui dicenter: Cui tantum nefas in vobis reperitur est? Tradite homines de Gabaa, qui hoc flagitium perpetravunt, ut moriansur, & auferantur malum de Iffael. Qui noluerunt fratrum suorum FILIORUM ISRAEL audire mandatum: sed ex cunctis urbibus, quib[us] SORTIS SVAE erant, convenerunt in Gabaa, ut illis ferrent auxilium, & contra universum populum Iffael dimicarent. Et cap. xxi, 6. Quicunque panitentia filii Iffael super fratre suo Benjamin, caperunt dicer: — ubla est tribus una ex Iffael.

6 Indica mihi, quem diligis anima mea,
ubi pascas, ubi cubes in meridie,

Tu, popule Iuda, quem diligo ex animo, indica ipse mihi
ubi pascas greges, ubi recumbas, dum affer meridiano

foras aer. Proprie; sic ubi habes, ubi regnes. Nam JUDA REX. Lsal. LIX, 9. Et reges populum pastore dicuntur; quemadmodum de Davide predictum est, 2. Reg. V, 2. Tu PASCES populum meum Israël, & in eis dux super Israël. Laetoris more Benjaminica Tribus hic loquuntur, quoniam Israëlitæ pastores. Gen. XLVI, 34. Viri PASTORES sumus.

Ne vagari incipiam post greges
fodalium tuorum.

Ne me cupido invadat divagandi ac divertendi ad alias tribus Israël, qua sunt ejusdem ac tu fodalitatem, ejusdem synagogas.

JUDA.

7 Si ignorasse, o pulcherrima
inter mulieres.

Si nefis quid e re tua sit, & quo profici debas, ut fortuna utaris perpetuo bonar. Dicere nunc tandem: inspice & obserua vestigia gregum meorum, quoque itinere idem perreverint. Benjaminica Tribus mulier appellatur, ob feminineum genus vocis, tribus. Si Ierusalem mulier munificatur. Ezech. XXIII, 2. Si Provinea feminine habent pinguis folent in tabulis, & nummis antiquis. Eadem tribus est pulcherrima inter mulieres, hoc est, inter omnes tribus Israël pulcherrima; ex quod in ea sint pulcherrima clivatum Terra sancta; in primissime ipsa Ierusalem. Ut perfecti DECORIS, gaudium universa terra, Thren. 2, 15. In Hebreo hic est: Si nefis tibi pulera inter mulieres, egredere tibi in vestigia ovium.

Egredere, & ab post vestigia prequam,
& præse hædos nros.

Dum hædos dicit, præsum sicut caprobras laetiviam Benjaminitarum, qua causa belli suis proxime commemorati.

Guata.

Juxta tabernacula pastorum.

In Hebreo est 52 super tabernacula. Læte una, inquit, cum pastoribus e tribu Iuda. Idem ibi pone, ubi illi fixere tentoria sive tabernacula. Sic tabernaculum pastorum legas, Ier. xxxviii, 12. tentoria pastorum, Ierom. vi, 3.

8° Equitatu meo in curribus Pharaonis
affimilari te amica mea.

Comparavi velocitatem civium tuorum, Tribus Benjaminiticæ, velocitatem equorum, quos mea regio Iuda alit, quibus tuorū jungo Salomonis. Eodem sensu et. Reg. 1, 23. Saul & Jonathas, principes Benjaminitarum, die unius sensu, aquilis velociores. Sub nomine Pharaonis Salomon tuus se ipse designat; quod ut Pharaon primus in ore tuorū habuisset, prohibet, sic in Irael regum primus equitatu Salomon abundavit. De Pharaone, Exod. xiv, 6, 7. Fonsuit ergo currum, & omnem populum tuum affumperit seum. Taliisque fixentos CURRUS electos, & quidquid in Egypto currum fuit. De Salomone ausem, iii. Reg. x, 26. Congregavisse Salomon CURRUS & EQUITES, & facti fuisse illi mille quadringensi CURRUS, & budecum milia equitum: & dissipuit eos per civitates minutas, & cum rege in Ierusalem. In Hebreo est; Equa mea in curribus Pharaonis affimilari te, amica mea. Curores veloces equis poterat etiam nostri comparant: ut ille non ignobilis de gente ad curos veloce cecinist,

Cui SONIPES cuso, cui efforit incitus annis.

Currum velocitatem defordis Virgilius, libro III. Georg. refusa.

Nonne vides, cum præcipiti certamine campum Corripere, RUENT que effusi carcere CURRUS. Sc.

9 Zalera fons gena tua sicut rusteris.

Curvata tua ex utroque latore ditionis tuae, nescit us
gena rusteris.

Collum tuum sicut monilia.

Torres regionis tuae nescit ac splendent, infra monilia, que collo mulierum circumdantur. Collo mortis compa-
ratur, quoniam est infra colli recta, & alta, & rotunda
mortis. Collum collective ponit pro collo multiplici, quo-
niam colla de una persona dici non decuit, vox monilia,
qua pluralis est numeri, admonet: aliqui subiungentesur
in singulari tantum numero, sicut monile.

10 Murenulas aureas faciemus tibi,
vermiculatas ~~argenteas~~ argento.

Distabimus te valde. Gistrabunt mulieres e tribu tua
monilia aurea, argenteis fellulis ~~est~~ interstineta. Ve-
stimenta tibi deargentata prædictabimus, & auræ ornamen-
ta. Vide Commentarium nostrum in illud Psalmi LXVII,
14. Lenna columba DEARGENTATA, & paffenora dorfi-
cijus in pallore AURI.

BENJAMIN.

11 Dum effet ora in accubitu suo, nardus
mea dedit odorem suum.

Dum effet Iuda in ditione sua quietus & gloriofus, —
(nam IUDA REX, ut dictum est:) ego quiesce inclita
fui, & unguento nardino lause delibuta. De nardini
unguenti odore, Joan. XL, 3. Maria ergo aucepit libram
unguenti NARDI pufici, prestigi, & unxit pedes Christi,
.... & domus implexa ~~est~~ ODORE unguenti. Proprius
est populi Iuda charactor, accubitus; ob illud Gen. XLIX, 9.
Canulus leonis IUDA: ad probam filii mi affendisti. RE-
QUIESCENTIS ACCUBVISTI ut leo, & quasi leana, quis

*1. TUT.
1. 2.*
Iustificabis eum?

ANNO. 1. 18.

12. Fasciculus myrrae dilectus meus mihi,
inser ubera mea commorabitur.

*Inspicit fasciculi ex myrrae folijs floribusque confecti, qui
poni in fore folijs, ut suavem spicet odorum naribus; sic
populus Iuda, dilectus meus, in medio fore meo, in
urbis Ierusalem, quo in ipso mediterraneo ditionis
est, commorabitur, & domicilium habebit.*

13. Botrus cypri dilectus meus mihi,
in vineis Engaddi.

*Tan mihi suavis est populus Iuda, dilecti mei, recordatio,
quam ex naribus odor botri liquifaci, quid in vineis En-
gaddi nascentur. Plinii, libro V. sec. XX. in medio fore
Iudea, ad occasum Alphaliaca lacus, Engadda oppi-
dum fuit, secundum ab Hierosolymis fertilissime, pal-
metorumque nemoribus.*

JUDA.

14. Ecce tu pulera et amica mea, ecce tu
pulera es, oculi tui columbarum.

*Nitent civitates tua velut oculi columbarum. Re scriptor
quidam dixit, laudatus ab Achille Statius, in illud Catulli
Epigram. XXXII. Leninsularum Romio, insularumque
OCELLE : ab altero, inquit, ejus latere ad Ladium an-
nam Etosfinnum omnia nobilibus oppidis NITENT .
Cicer. lib. III. de Nat. Deor. num. 9. Corinthum & Cor-
shaginem, duos OCVLOS ore maritima vocas. Et libro
XVI. ad Attic. epist. VI. Cur OCCELLOS Italia villulas
meas, non video? Denique (quod est exemplum illustriss.)
Zeph. ix. 1. Oculus hominis & omnium tribum Iffrael,
Hierosolyma est, primaria scitesc civitas Iuda, & uni-
versa Iffraelita terra.*

BENJAMIN.

15 Ecce nū pulcher es dilectore mi, & decorus,
Lectulus noster floribus:

Civitas in Ierusalem, in qua ambo velut in lectulo, quiete
 placidique decumbimus: (quandoquidem habitata passion
 a nobis Iuda, partim a Benjaminis fuit;) florentissima
 civitas est. Iosue xxv, 63. Habitavitque Iesucaus cum filiis
IUDA in Ierusalem. Iudie 1, 21. Habitavitque Iesucaus -
cum filiis BENJAMIN in Ierusalem. e. Lam. XXXVI, 23.
In Ierusalem, quæ est in IUDÆA. Ierom. VI, 1. Conforta-
mini filij BENJAMIN in meo Ierusalem. Lectulus in
hoc Cœsio civitatem ~~de~~ Ierusalem ubique propagans
significat. ~~K~~

16 Tigna domorum nostrarum cedrina,
Taquearia nostra cypreifina.

Podæ sunt Hierosolymis consignatae ex cedris Libani, la-
 queata ex cypreiffo. Llinius, libro XVI. fæt. LXXVIII. —
 Cartem retusamque non sentiunt CUPRESSUS, CE-
 DRUS, &c. Rimam fissuramque non caput fronte CE-
 DRUS, CUPRESSUS, &c. In Hebreo est בְּרֹזֶתִים: qua
 vox quoniam alibi non occurrit, a nonnullis abiesse dici-
 tur significare; ne Vulgati Interpretis judicium pro-
 base videantur, qui recte cypreifina.

CAPUT SECUNDUM.

JUDA.

Ego flos campi & lilium convallium.

Ego populus Iuda in iora sancta eximius, veluti flos in campo, sum: similis lilio convallium. *Lilium Lhafelidis commendat Plinius, libro XXI. fcc. XI. Lhafelidis — ausum convallis est Iudea;* ut idem admonet, libro XIII. fcc. IX. *Lilium convallium* pulcherrimus est eo quod crescit in montibus: nam perpetuo viride & humidum est, vi solis ibi remuneratore. In Hebreo est, *Ego rosa Saron, lilium convallium.* Saronitidem Aben Ezra sic est locum planum & campis tremit. *Lalay xxvii, 29. Arvensa:* qua pascobans in Saron. Et Iffia xxxv, 2. *Decor Carmeli & Saron.* Hanc versionem spongia tribuerunt Rabbini interpres, perperam.

2. Sicut lilym inter spinas, sic amica mea inter filias.

Amica ausum mea, Tribus Benjamin, tantum ceteris tribus supererat, quantum lilym spinis praestas.

BENJAMIN.

3. Sicut malus inter ligna filiarum,
sic dilectus meus inter filios.

Quoniam arbor malus, qua fructum profert odoratum & dulcem, antecedit filios ceteras arbores, quippe qua vel nullum erunt, vel ferent infuscavum; tantum dilectus meus, populus Iuda, antecellit ceteras tribus, regionis sua amarissima & ubertate.

Sub umbra illius quem defideraveram,
pdi, & fructus quis dulcis gutturi meo.

Tuit ille mehi, prout defideraveram, infar arteris, quibus

& umbram quiescenti post laborem præbet operasam, &
suavem cibum. Protectione, defensione, præfido, & au-
xilio fuit. Sic Lsal. cxx, 25. Dominus cypodes re, Dom-
inus PROTECTIO tuat ubi in Hebreo est. **תְּמִימָה** ~
UMBRA tua. Et in Psalmo xc, 1. In PROTECTIONE Dei
celi commorabitur. Hebreice, **לְמַעַן** in UMBRA. In
Hebreo hoc loco est, In umbra ejus expiavi, & sedi.

4. Introduxit me in cellam vinariam,
ordinavit in me caritatem.

Tradidit etiam mihi ex apothecis suis vinum genosum:
omnes ordinatissima caritatis erga me pastores caplevit.
Pro ordinavit in me caritatem, in Hebreo est, Vexillum
opus super me amor.

5. Fulcite me floribus, frigate me malis:
quia amore langues.

Suffrinx me florum odore, circumdate me cophinio ma-
lorum, quorum odore reficiat & recreat: nam pro amore
populi Iuda, dilecti mei, animi me deliquium caput. Ip-
sorum suavis, qui langentes possit recreare. In He-
breo est: Fulcite me in lagenis, roborate me in malis.

6. Lava ejus sub capite meo, & dextra
illius amplexabitur me.

Tu confido fore, ut lava ipse sua caput meum sustensor,
nei definas simul dexteram sua me ampliatus. Opem in
adversis non defuturam, cum benevolentia, hæc transfor-
matione significat.

JUDA.

7. Iudico vos, filia Ierusalæ, per capras
et ovisque camporum, ne sufficitis, neque
evigilare faciatis dilectionem, quod ad usque infra
velit.

Altero obsofque vos, familiae eiusque Hierosolymitani,
per capras corvissim, qui sunt in campis Iudea plus
rini, quo cibo liberter reficiuntur; ne etsi occasione tribus
Benjaminitis imminentibus aliquod de sancta armoris &
benevolentia significatione: ut si velis aliquando de ea re
mittere, id ipsius culpa & damno fiat. Deut. XII, 15. —
Quod offerri licet, sicut CAPREAM & CERVUM, come-
deret. Et III. Reg. IV, 23. pro cibo Salomonis inter cetera
commemoratur venatio CERVORUM, CATREARUM &c.

BENJAMIN.

8. Vox dilecti mei; ecce ipse venit faliens
in montibus, transfilient colles.

Vox ea est populi Iuda, dilecti mei, quam audie. Ecce
ipse celer ex tota provincia in civitatem meam ac fortis
advolat, faliens in montibus, transfilient colles. His ver-
bis velut peculiari nota fortis Iudea defensib. Nam col-
les ac montes in Iudea multi sunt. Unde montana Ju-
dea, Luc. 1, 65. Gadita similiter, i. Laval. XII, 9. dicitur
VELOCES QUASI CAPREAE IN MONTIBUS.

9. Similis est dilectus meus capre
hinnulogue cervorum.

Advolat populus Iuda, dilectus meus, qua celeritate corvi
& capre faliunt. Alius hic est character populi Iuda,
nempe quod velocitas ad eugsum valorem. Sic certe de
filio Sorrie fortis David, fratre Iacob, 2. Reg. 2, 18. Porro
Asiel CURSOR velocissimus fuit: QUASI UNUS DE
CAPREIS qua moras in pectoribus. Et populus Ju-
deicus in primis, in bello contra Philistheos sub Samueli,
agitem se super perhibet infra cervorum, usque in loca
exulta ac tuta recupero, 2. Iob. XVII, 34. Qui perfecit
PEDES MEOS TAMQUAM CERVORVM, & super exulta
fratuerit me.

En ipse fuis post parietem nostrum,
respiicere per fenestras, prospiciens
per cancellos.

En stat ipse opperens dum diffidum abrumperet, quod
ribum Benjaminiticam dirimit a populo Iuda, ex-
spectans adventum meum: prospectat e toribus &
speculis suis, famili viro, qui per fenestras prospicit
& per cancellos fenestrarum, expectans dum transfas
per rurem seu plateam ist, quem exire hospitio in-
ades suas vellet. Zaries pro diffidio ponitur; ut sit post
parietem, pro eo quod est, dum veluti diffundit adhuc,
ne dum plane reconciliati animis sumus. Sic Eph. 2,14.
medium PARIETEM maceria, hoc est, utriusque populi,
Iudei & Gentilium, inimicities solitudo Christus dicitur.
Fenestrae hoc loco, ut & in Templo Ezechielis, cap. XXI, 16.
turras sunt: cancelli sunt specula: eo quod e toribus
& speculis, velut e fenestris, prospectus longe est in cir-
cumiacentem regionem. Turrens autem & specula orant
in Iuda multa. Vide 1. Paralip. XXVII, 25. 2. Lambp.
XIV, 7. XX, 24. &c.

10 En dilectus meus loquitor mihi: Surge
propterea amica mea columba mea,
formosa mea, & veni.

Videor mihi populum Iuda, dilectum meum, audire
si loquemem: Surge accede ad me, fratre mecum bonis
qui apud me sunt. Gal. LXVII, 14. columbam David
appellat dominum seu genrem Irael. Hoc loco pro eo
ponitur, quod est, Quam ego tenerime diligo, ut qui-
dam columbas solent amare. Nam harum amores
infaniuntur multi, inquit Plinius, libro X. fact.
1. III.

H. Jam

11 Jam enim hiems transiit, incoler abiit,
& recessit.

Jam enim bella desierunt, stabili nunc pace fruimur: afflitionum & angustiarum imber plane præterijs ac recessit.
Eluvia fise incoler afflictionem significat, matth. viii, 25.
mea alid hiems denotat, nisi tempora incommoda & aerea.

12 Flores apparuerunt in terra nostra,
tempus putationis advenit: vox
monstris auditu est in terra nostra:
13 fleus protulit groffos suis: vinea
florentes dederunt oborem suum.
Surge, amica mea, pretiosa mea, & veni.

Hilaritas & spes magni frugum proventus est in terra Iuda: qualis, cum in agris flores apparuerant, cum pa-
rantes vites, cum rursum auditur, quæ hieme latuit: ~
cum fleus protulit groffos suis: cum vinea florentes emi-
serunt oborem suum. Vini ergo dilecta, & fruere mecum
bonis, quæ hic nascitura fuit.

14 Columba mea in foraminibus petre,
in cavae maceris,

Tribus Benjaminiticæ, mihi dilectas, que olim fugient
fælicitas ceteros omnes latitanti in Læbra, more ac ritu co-
lumba, que metu accipitris in petras se recipit, & in cava
maceriarum. Infignis est huic quoque character Tribus Ben-
jaminiticæ: cuius reliquit, postquam plerique effetti ab
fælicitate intercepisti, ad petras & rupes se receperunt, me-
nuentes fibi, & se in raro collocaentes. Iudei. xx, 45. Quod
cum vidissent qui remanserant de Benjamin, fugerunt
in solitudinem: & pergebant ad PETRAM, cuius vocabulum
est Remmon. Et versu 47. Remmanerunt itaque de omni
numero Benjamini, qui evadere, & fugere in solitudinem
poterunt, præconi viri: fedemusque in IN PETRA Rem-
mon mensibus quatuvor. Et cap. XXI, 13. Misericordia que

nuncios ad filios Benjamin, qui erant IN PETRA Remon, & praecepserunt eis ut eos susciperent in pace. Hae columbariorum ab accipitro pavimentis, & recipientium se in petram, similitudine etiam Poromias usus, cap. XLVII, 27. Relinquitur curvitas, & habuisse IN PETRA habitatores Moab. & esse QUASI COLUMBA nubificans in summo ore FORAMINIS. Iupnobi fons foramina petra, de quibus mentio in Cantico est. Et ipse Homerus, Iliad. 9. ver. 493.

Δαρενόσοτα δ' ἔρεια θέα φίγει, ἵση μέλεα,
Νοῦς ἐάδ' οὐδὲ τείχεα κοίτητα πετρήν
Χαρακούς.

In caverna maceria,

Proverb. XXIV, 31. maceria lapidum, sicut est ex congebris lapidibus, qua clauduntur & circummutinuntur agri, hosti, vincit, ne sint depredationi, aut depauperationi, & conculcationi. In Hebreo est, in afflictione, vel in latibulo gradus.

Offende mihi faciem tuam, sones vox
mea in auribus meis: vox enim tua
dulcis, & facies tua decora.

Benjaminitas suisse pulcro appiciora decouagia facie vide-
tur innuerit. Ecce Paul & Jonathas ex ea tribu, dieuorum
a Davide, 2. Reg. 1, 23. amatiles suisse, & DECORI in vita
sua. Quod autem Benjaminitas Tribus vox dulcis dicitur,
suavis & canora haud dubie intelligenda est; qua laude
praeluisse Benjaminitas Iuda indicat, super ceteros can-
tores atque cantatrices, qui passim commemorantur in
libris facit.

JUDA.

15. Capite nobis vulpes parvulas, quia demo-
strantur siuntur vineas: nam vinea nostra floruit.
Vox duce mei, profecti cohortum, tribuni, capite nobis

latrones, predones, qui regionem nostram Iuda infestant. Hi sunt primum Iphilphi, de quibus 2. Reg. III, 22. — Quoniam David & Joab venerantur, eis latronibus, cum praedae magna nimis. Deinde Amalecite, de quibus 1. Reg. XXX, 8. Confidens David Dominum, dicens: Exsiquat LATRUNCULOS hos, & comprehendam eos, an non? Et versus 23. Dominus cuspidiis nos, & iudas LATRUNCULOS, qui eruperant adversum nos, in manus nostras. De alijs et multis postea, IV. Reg. XXIV, 2. Vulpibus comparantur latrones, ob infidias quas fecerunt. Ept enim vulpes astuta, dolosa, infidiosa. Vulpes pavulas vocat predonum nostrum, que rati latrocinis gravioris militie siocinuum edebant. Hic populus Iuda profopopiaciam a tribu Benja-ministica inchoataam interrompit, & scena difedens cum suis duicibus ad fugandos latronculos. Opentis haec follie subire se cuspiderem vinea vigilere effe, & bellarem fore: qui character est populi Iuda.

Nam vinea nostra floruit.

Res enim nostra optimo ac florensissimo statu sunt: — condolum ex ea felicitate vicinis est. In Hebreos est, — vinea nostra iudee minuta.

BENJAMIN.

18 Dilectus meus mihi, & ego illi,

Totus est addictus mihi populus Iuda, dilectus meus: & quidquid facit, id maxime mea causa facit. Quamobrem ipse vicissim profus me sibi addiccam sonet.

Qui pastus inter lilia.

Qui pastus greges fuit in agris & locis amanis, ubi cresceunt etiam odoratissima lilia: hoc est, quemadmodum dictum est ad versum 1. in tribu Iuda.

17. Donec affices dies, & inclinantis umbra.
Hoc est, rosa nocte, donec dilucetas. Tunc enim accingit se,
& latrones regionem infantes persequitur. Latores cuncti
dunus vigilias noctis super gregem suum, lue. 2,8.

Et inclinantis umbra.

Inclinantis umbra, cum minores flunt, cum fugiunt, us-
in Hebreo legitur, קָרְבָּן : idquod mane fit. Quo tempore Virgo
Ung., Ecloga VIII., verfe 14.

Frigida via calo noctis decesserat umbra.

Revertere: similes esto dilecto mihi caproca,
hinnuleo cervorum super montes —
Bethor.

Hebri vito c bello ipso, quod inferi latronibus: quamvis velocissime,
 curruerit hinnuli & capre super montes Iuda. Hebrei
 etiam בֵּיתְהַר est, oppidi nomen in tribu Iuda, a quo viciniis
 montibus facta appellatio est. Corporam ac mensesque quibam.
 Bethel scripserunt; qui locus in tribu יְהוּדָה, nec montes,
 sed mons unius, & vicus fuit.

CAPUT TERTIUM.

BENJAMIN.

1 In lectulo meo per noctes quiesco quem
diligit anima mea: quiesco illum, &
non inveni.

In civitate mea Ierusalem, cum valde affligeretur, eum nabi
Bellum inferrent hostes Iudaicorum, temporebus ~~pro~~^{temporebus de} liberatus,
usque dum periret David in Ierusalem, & cepit arcem Sion;
quiesco populum Iuda, quem ego diligo ex intimo fons; sed
ibi non erat. Non metaphorice pro afflictione ponitur, ut
Job xxxiv, 25. Novis enim Deus opera eorum: & idcirco in-
duces NOCTEM & conseruantur. Et draconatis pauperrim rati-
onib[us], ut allegorij continuisque ejusmodi transfigurationib[us]
sit referunt. De voce testuli, huius ad caput 1, 15.

2 Surgam, & circuito civitatem: per ricos &
placas queram quem diligit anima mea:
quiesco illum, & non inveni.

Tunc mecum ipsa dixi: Surgam, & circuito Terram Irael:
per Tribus & regiones quanam quem amo vehementer. Qua-
si sit igitur illum diu, sed invenire non potui. Civitatis na-
mine designatur ubique, in hoc Cantico Terra sancta; que-
niam qui incolebant eam Iraelita, erant cives sanctorum,
una civitas sancta.

3 Invenierunt me vigiles, qui custodiunt
civitatem: Num quem diligit anima
mea, vidistis?

Incidi in Principes tribuum deum, qui profundunt Terram Irael:
Rogavi; Num quem plurimum amo, vos vidistis?

4 Laululum cum protransfissim eos, inveni
quem diligit anima mea: sonni eum; nee
dimittam, donec introducam illum in do-

mum matris meæ, & in cubiculum genitrix meæ

Laudulium cum pertransfissum. Tribus deum, qua pro superioria mea responso me nec affectui dignata fuit, pervenii ad populum Iuda, quem amo incredibiliter sensi cum, ne dimittam, dixi, donec introducaram illum in dominum & cubiculum matris & genitrix meæ, hoc est, in intimum ipsarum synagogæ universæ primariam civitatem, quod olim Iesus, nunc est Jerusalæ. Nomine genitrix ubique in isto Canto synagoga universa intelligenda est, cuius—domus Jerusalæ, infra cubiculi arx non fuit. Nam in civitate ea hospitari, velut in materna domo, omnibus Israelitis licuit. Psal cxxi, 3. Jerusalæ ... civitas, cuius participatio ejus in idipsum. Illuc enim afferdantur tribus, tribus Domini.

JUDA.

5 Adjuro vos filie Jerusalæ, per capreas cervorumque camporum, ne sufficiatis, neque evigilare solatis dilectam, donec ipsa velis.

Familia, iuvque Jerusalæ & populo Iuda. Vobis sic est inservularis, quem jam superiorius vidimus, cap. 2, 7.

HIEROSOLYMITANO-BENJAMINITE.

6 Quia est ista,

Hic transfusio est ad laudes sponsa, hoc est, synagoga Israel, felicitas deum tribuum: quia laudes celebrabuntur capite sequente, interim dum in secessu Amica fave Dilecta, Tribus Benjaminitica, dormire fingitur. Transfusio autem est per exclamationem; quasi fuit Hierosolymitano-Benjaminise, qui sic exclamatione, novo perculpi spectaculo advenientis regina. Tum religio capite paratum eidem excipiende locum, maiestatem regni Israel, ac latitudinem.

Hiam populi Iuda ea coniunctione cum eadem reginas
adversante, desribunt.

Quia est iſa, que ascendit per deforūm,
fuit virgula fumi ex aromatibus
myrra, & thura, & univerſi pulveris
pigmentarij?

Quia est iſa & ~~non~~ quam insignis, que ascendit ad nos,
inceditque magnificæ, unguentis delitata? O regina cœte.
Nam affurgit similes virgula, fumus columnæ, fumi ſu-
fitum ex aromatibus, ex myrra, thure, & omnis generis
pulvere pigmentario. Hic geminus est character synagoga.
Iſraël, hoc est, decem tribum: Delicia & Superbia: caprof-
ſus uterque egregie ſimilitudine fumi in alium ſe erigentis
ex aromatibus. Nam fumus superbiæ, delicias, aromata
indican. Amos 31, 6, 8. Ingredientes POMPATICE Do-
num Iſraël ..... Bibetæ vinum in Syphalis; &
OPTIMO UNGUENTO DELIBUTI... Deit Dominus Deus
cæritutum: Doseſtor ego SUPERBIAM ^{languidam} Iſraël. Et Opæ VII, 10.
Humiliabitur SUPERBIA Iſraël. Inter tribum Iuda &
decem tribus Iſraël ſimilitates fuere ſemper ab initio fore,
ufque ad reſellum & captivitatem Babylonica. Toto illo
inimicitiarum tempore Iſraël superior fuit.

Quia est iſa, que ascendit per deforūm,

Ler folitudinem que ascendit de Jericho uſque ad montem
Borel, & fuit in tribu Ephraim, ex Zéz 281, 1. que
Tribus primaria fuit e decem tribibus Iſraël, Hierosolyma
ad Boream.

Reus virgula fumi,

In Hebreo eft, בְּתִיקָרוֹת עַשֵּׂן: hoc eft, ficut vapor
fumi: uero reue Vulgatus Interpres idem nomen Hebreum
verbit, Joel 2, 30.

Et universi pulvredi pigmentarij?
Est pulvis pigmentarius Gallicus, pulvred de frumento. Lig-
mentum, confectio suavis & odorifera ea diversis speciebus.
Vnde etiam pigmentarij artifices appellantur, qui faciunt
pigmenta. 2. Laralop. XVI, 14. Quae erant pigmentariorum
arte confecta. Iisdem unguentarij, Exod. XXX, 25, 26. Uni-
gebant autem se feminæ nobiles ad ornatum. Othes 2, 12.
de juellis regis. Ut sea meophis deo unguentorur myrrha-
no, & alijs pœnibus quibusdam PIGMENTIS & AROMATIBUS —
~~unguentorum~~ uterentur.

7 En lectulum Salomonis hexaginta fortes
ambivunt ex fortissimis Israel:

En civitas primaria populi Iuda innumeri vii fortes
ambivunt ex fortissimis Israel, ac proinde ex tribu Iuda.
1. Laral. V, 2. *Lotro JUDAS ... erat FORTISSIMUS inter*
fratres suos. Conveniens rificus ille cetera ranta reginae
exigienda cornitatis, congruens regia dignitati fastelli
tum. Sexaginta, ponuntur pro magnâ numero, sed
indefinito. Leontulus ubique in hoc Canticô, ut jam dixi
mus cap. 1, 15. civitas Hebreorum ista, ex quod ibi ives
a bello fecuri, velut in testo, quiete degenerat. Rabbi Aben
Ezra leontuli nomine Terram Iraelis hic vult intelligi;
cap. 1. Templum: utrobique prosperaram. Hic in Hebreo est,
~~לְפָנֵי שְׁלֹמֹן~~ *en lectulum ipsius qui est*
Salomonis: quemadmodum in primo versu Cantici lugis
Hebreo, ut in Læfatione diximus. Utrobique recte ⁴ per
vel per dativum exprimitur, sicut latet, quemadmodum
cap. VI, 2. & VII, 10. אָנִי לְרוֹדֶה reditum, ego dilecto meo:
vel per genitivum Salomonis, ut in Vulgata, proximi fratre.

8 Omnes sequentes gladios, &c. ad bella
fortissimi: uniuersusque omnis super
femur suum propter timores nocturnos.

Pd

Ad avenandas incusiones hostium, que solent incusare parvorem cibibus, & formorum interpellare.

9 Foreculum fuit filii rex Salomon
de lignis Libani:

Hoc est, eorum regnum. Sed hic allegoria ponitur pro regno, pro regia parentia: ut Jerom. 21, 21. Collidam in se CURRUM & ascenfem iqus, profecto est pro eo quod est, Regnum & regem conteram. In Hebreis est, ॥**לְבָבֶךָ**: Quia vox alibi non occurrit in fauis libris Hebraicis, quibus Vulgata difficit, vertunt thalatum: alijs, ad faciem egregium & sumptuosum. Verius dicent, — Thronum regium, hoc est, regnum & imperium.

Rex Salomon

Lepulus Iuda, qui & REX, ut dictum est cap. 1, 3. & idem Salomon, sive Laevius, ut ibidem dictum est ad versum 4. Hic fuit filii regnum,

De lignis Libani:

De cedris sublimibus. Subiecti, inquit, fuit cedros sublimes, homines superbos, synagogam decem tribuum. De ea ratione natis verbis loquuntur, quemadmodum & populum Iuda occulte sub alieno Salomonis nomine indicant; quoniam erat offensa domus Israel periculosa. Si ligna regionis gentes circumpositae appellat Ezechiel, cap. xxviii, 24. Cedros Libani, homines superbos, potestia ac robore valentes, scriptor facet libri Iudicium, cap. ix, 15. Et Vaser Hegius, Epist. xxxvi, 35. Vidi impium superexaltatum, & elevatum fuisse CEDROS LIBANI. Et Huius, cap. 2, 12, 13. Quia dies Domini exercituum super omnem SUPERBUM, & exaltum, & super omnem ~~super~~ ~~super~~ ARROGANTEM: & humiliatum. Et super omnes CEDROS LIBANI sublimes & erectas, &c. Quamquam hoc profecto loco fortassis cedri astores designantur.

10 Columnas ejus fecit argenteas,

Regni stabilitas columnis designatur, splendor argento.
In ecclesia certe gestatoria, quam hic multi per personam intelligunt, columna non fuit.

Reclinatorium aureum,

Diversitas regni Iudaicæ, cum otio & pace, quadruplex regi partit ex tribu Iuda, donatæ reclinatorium aureum.
III. Reg. x, 27. Fecit Salomon ut tanta offr. abundantia argenti, in Ierusalem, quanta & lapidum. Alioquin duxi scutum ex auro reclinatorum offr. hoc est, pars illa ecclesia, in qua qui vehementer, placide & cum dignitate recumbunt: le Doffere.

Afcenfum purpureum:

Purpura regiam designat dignitatem; afcenfus, regni incrementum, a regimine unius Tribus, ad regimen duodecim tribuum. Alioquin in ecclesia nec gradus sunt, per quos ascendatur, nec si sunt, sequentur purpura.

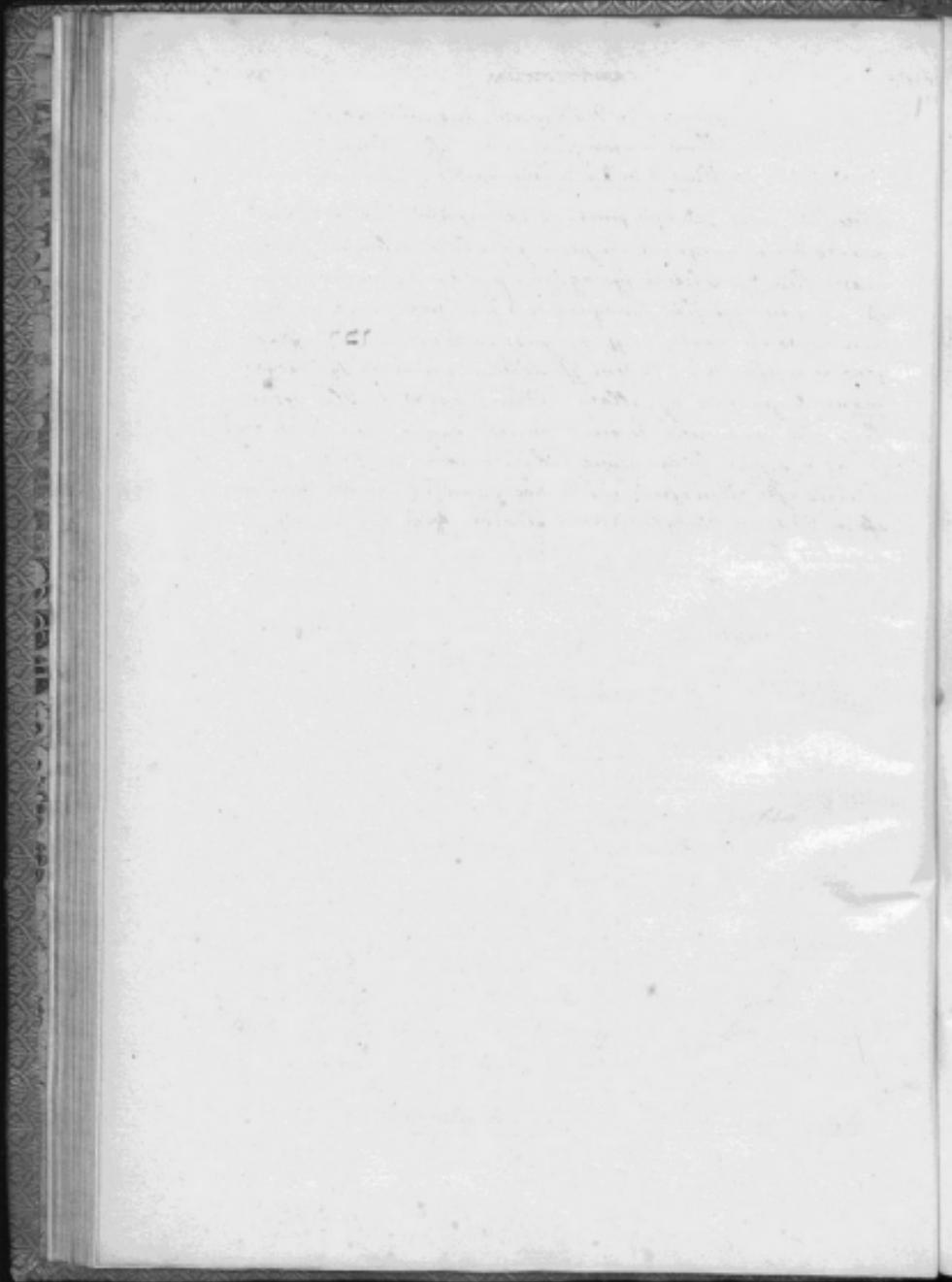
Mobia caritatem confravisse
propter filias Ierusalem.

Medium regni Iudaicæ regionem, hoc est, tribum Benjaminiticum, diuini periculum sapientie benignitatis & caritatis populi Iuda. Regio certe, non ecclesia, confronitatur. Eleganti autem transfiguratione distinx regio Benjaminitica quasi confracta caritate, hoc est, donis ac proximitate populi Iuda, propter cives Ierusalem, que civitas habebat portionem eft a tribu Benjamin, portionem a tribu Iuda. In Hebreos est, Medium ejus puerorum, sive ignis amorem de filiabus Ierusalem.

11 Ereditimini & videce filia bon regem. Salo-

monem in diademate, quo coronavit
illum mater sua in die desponsationis
illius, & in die latitiae cordis ejus.

Attendite, cives Hierosolymitani ex populo Iuda, & videte,
quanto donavit regno & imperio populum vestrum Iuda,
mater sua Iudaicica synagoga: quo die desponsavit, hoc
est, adjunxit ipse filius synagogam decem tribuum, & valde
incremente eo testatum est cor ejus: Hebraice, יְהוָה affix
generis masculini. Eadem Iudaicica universa synagoga,
mater & genitrix appellatur Ihesus, cap. vii, 8. Hoc despon-
satio, sive conjunctio decem tribuum, neque cum Salomonem,
sed cum populo Iuda, neque sub Salomone, sed facta sub
Davidis est. Non est igitur in hoc Cantico (extra titulacionem
est in Editione Vulgata,) rex Salomon filius Davidis, sed
populus Iuda.

CAPUT QUARTUM.

Hac enim cum Amica fave Dilecta tribu formocinatio
populi Iuda fuit: capite isto quarto cum Sponfa est, post
injuratam feliciter industrie extremo capite superiore men-
tionem desponsationis. Nam ante hoc caput quartum
Sponfa venerabilium ne semel quidem occurrit. Negre
enim est Sponfa populi Iuda tribus Benjaminitica, sed
Amica & Dilecta. Sponfa, synecdoche Irael, fave decem
tribuum: quoniam Iuda ob regiam dignitatem, & Jo-
seph, qui caput decem tribuum, propter illarum nume-
rum, ac propter jus primogeniti filii datum solum, de
nobilitate erat. 2. Reg. xix, 43. Et respondit rex Irael
ad virum Iuda, & ait: Decem partibus major ego sum.
Quamobrem & appropice veluti pars, veluti Sponfa &
Sponfa, ambo junguntur: & cum in sequentibus capitibus
laudes celebrantur regionum ac tribuum, servatur ordo dig-
nitatibus. Nimirum ut priore loco, nempe capite isto quarto,
exhibetur a Iuda laus Irael, fave decem tribuum: ca-
pice deinde quinto, a Benjamino laus Iuda: (nam super-
ior Irael, quam ut quenquam laudet:) capite sexto, a
Iuda laus tribus Benjamin: septimo, ab eodem laus Kle-
rofolympiana regionis: octavo denique a Benjamino laus
Leviticorum ordinis, cui nulla peculiaris addicta regio fuit. Quis
ordo, quaque structura, magna artis opus esse hoc canticum
indicat.

JUDA.

1 Quam pulchra es, amica mea, quam
pulchra es! Oculi sui columbarium,
abique es quod intrinsecus lastet.

Nitent civitates primariae tua, Irael, veluti oculi colum-
barium: propter adiutorum, quae intus sunt, exanimum nitorem,

ornatum, splendorum. *Lass prior hujus encomij, cap. 1, 14.* — civitatis etiam! Beogardin est adtributa.

Absque eo quod intinfeus lassus.

In Hebreo est, *intra cornam tuam, absque intiore corna.*
Similiter pro amica mea. Hebreia est, *רְעִנָּתִי, facia, com-*
prostria, amica mea.

Capilli tui sicut greges caprarum,
qui ascendunt de monte Galaad.

Hodi mi similes sunt gregibus caprarum Galaaditum. Galaad regio ultra Jordanum est. Hodi capilles comparantur, quoniam pilos habent, capillis haud multum dissimiles. Cum Rebena pellecula hedorum circumcidisset manus Iacob, PILOSAE manus similitudinem majoris exprefferant, Gen. XXVI, 16, 23. Ergo pilos hedorum in Irael, quia ibi bene pastri essent, dicunt esse nitidissimus. Et idcirco ad mitemnaculum Dei formandum offerabant pilos caprorum, Exod. XXV, 4 & XXXXV, 5. hoc est, ad facienda saga cibicina ad operiendum rectum tabernaculi, Exod. XXVI, 7.

2. Denses mi sicut greges ronfarum,

Oves tua sunt sicut greges ovium recens ronfarum. Denses allegorice appellantur, ^{ovis} quoniam non defrunt eos modis pastum precepore, idque fine ulla intermissione faciunt.

Qui ascendunt de laraco,
omnes gemellis fetibus, &
fserili non est insercas.

Larando sunt oves post ronfionem. Virgilius, libro III.
Georg. verfu 441.

Turpis OVES rentat scabies, ubi frigidus imber
Altius ad virum perquidet, & horrida cano

Bronma gelu: vel cum TONIS illotus adhafit
Tudor, & hisfati fecerint corpora repres.
Dulibus idcirco FLUVIIS pecus omne magistri
PERFUNDUNT &c.

3 Sicut vitta coccinea, labia tua:
& eloquium tuum dulie.

Facundi natura, & ore venusto erant in Irael viri. Re-
 spicit Judas ad onicomium Nephthali, Gen. XLIX, 21. —
Nephthali, cervus emissus, & DANS ELOQUIA PULCRIT =
TUDINIS. Nephthali diffissima fuit e deorum tribubus
 Irael, juxta Libanum posita.

Sicut fragmen malii punici, ita gene-
 nus, absque eo quod intrinsecus laseo.

Civitates ruris, que a destris, queaque a sonib[us], ut gena-
 sunt, nescient extrinsecus velut cortex malii Punici; ut nihil
 dicam de nitore eorum, que sunt intra moenia. Vide cap. 5, 9.

4 Sicut torris David collum tuum, qui
adficata est cum propugnaculis.

Torres ruris sicut armamentarium, quod castrensum est a
 Davide. Videntur haec torris David ea esse, quae 2. Epist. III,
 25. dicitur Torres, que emines de domo regis excella. Cui
collum torris appellentur, diximus ad cap. 1, 9.

Mille clippi pendentes ex ea,
omnis armatura fortium.

Et clippi innumeri, & quidquid opus est ad armarios
 milites fortissimos, ibi reconditum est.

5 Duo ubera tua, sicut duo hemuli
capelli caprea gemelli, qui pafuentis in
lily.

Duo praeiusta regiones tuae; ob ubertatem nobilitas omque
celebratissime ac laudatissima, Ephraim & Manasse, si-
miles sunt amaritatem & hilaritatem, duobus gemellis hin-
nulis capreæ unius, qui præfueruntur in campis, ubi eran-
tibus & lilia.

ISRAEL.

6 Donec apparet dies, & inclinentur
umbra, vadam ad monsem myrrhae,
& ad collem thuri.

Vox ea est Iraelitica synagoge decem tribuum, &
Sponfa fasis superba vocem Iuda audiens, & de unguentis
suis solummodo cogitantis, ac de capsando frigore matutino
no in montibus odoratis. Vide qua dies sunt cap. iii, 6.
In Hebreo ante hunc versum, Donec apparet dies, duo
funs crassiora juncta apposita, cum Ioseph pafue, qui
accensus peribulum sive integrum sententiam orationis-
infor juncti Latinorum finit: ut aliam in isto verso
personam indui loquuntur, quam in superiori, difamamus.

JUDA.

7 Tota pulchra es amica mea,
& macula non eripitse.

redit nihilominus populus Iuda ad laudes Iraelitica
synagoge, & Sponfa blanditor. Vide caput v, 2.

8 Veni de Libano, sponfa mea,
veni de Libano, veni :

De finibus terra Iraelitica ab Aquilone, a monte Li-
bano, veni Hierosolymam.

Coronaberis de capite Amana, de vertice
Tanit & Hermon, de cibilibus Leonum,
de montibus pastorum.

Flos

Fies regina me rege; etiam tu quid incolis verticem colatum Amana & Sanir: qui collis Sanir aliqua sui parte etiam Hermon appellatur, Deut. III, 9. & I. Parolp. v, 23. Etiam tu quid ea loca habitas, ubi sunt: tufra & reuynaacula leonum, & mones in quibus parti vagabundus. In Hebreo est Propositio de vertice Amana, puncto ו in תְּשִׁירֵי a sinistro cornu in dextrum prave transflato.

9 Vulnerasti cor meum

Cor meum illlexisti, ad te portaristi. Ut amoris hic vulnus intelligatur. Nam sponsa fons dignissima ubique populis Iuda blanditur. In Hebreo est לְכַחֲנֵי exordasti me, transflasti cor meum.

Soror mea sponsa:

Ex soror, nam synagoza Irael & Iuda ex eodem patre Jacob genus ducunt; & sponsa, quia si Iuda rex, synagoza Iraelitica non indigna appellatione regina est, quando se profestim populo Iuda conjunxit. Sororem suam Benjaminiticam tribum pari jure Levi appellat, cap. viii, 6. Lest fratrem suum Benjaminiticam tribus ibidem, verbi.

Vulnerasti cor meum in uno oculorum
quorum, & in uno ex crine collo mei.

Vel una e nobilioribus civitatibus nris amore fui me ministris incendio ac inflammari: vel unum etiam nro ~~ri~~ propugnaculum: adeo nisent agud te omnia). — Ouali, civitates sunt nobilissima, ut iam dictum ad cap. i, 14. & collum cur surris dicatur, indicacionis ibidem, verbi 9. Orinis colli in Hebreo est פָּגָע, quod Prov. 1, 9. sorques colli est; Gallic, un collier. Sed crinem hic manuit dicere Vulgaris Interpretis, quod ut magis collo ori- nis, quam sorquis, adharet; sic etiam surri quoddibet

ojus propugnaculum. Collum cum coine est hoc loco max
nisi fe
noris cum propugnaculo, ut pates conferenti hunc
locum cum versu 4. Scut nolis David collum tuum, quod
adficata est cum propugnaculo. Gallici nunc dicemus,
Unful bastion de voce caudelles m'a charmé. Aben Ezra
per union oculorum jiles intelligi Eliam prophetam,
satis impetrare.

10 Quam pulchra fuit mamma tua
fons mea sponsa!

Ubertas agri tui, quibus aliis incolas. De tribu Afer spe-
ciatim dicendum est Gen. XLIX, 20. Afer, pinguis panis ejus,
& praebebis delicias regibus. Mamma regioris, campi sunt,
quorum ubertate ea regio siros incolas quasi fatus alt.

Luletiora fuit ubera tua vino,
& odor unguentorum tuorum
super omnia aromata.

Quam Iuba laudem tribuit Benjaminitica tribus, cap. 1, 1.
eaudem Iuba nunc refert Graeci.

11 Furus distillans labia tua sponsa,
mel & lac sub lingua tua:

Similitudinibus auget id quid jam dixit versu 2. Eloquium
tuum dulce. Fucus mellis dicitur de re suavi & grasa.
Inque mel, ut fauis, frillare dicuntur latice illius, cuius
forno suavissimus, gratissimus, jucundissimus est. Proo.
XVI, 24. PAVUS MELLIS, composta verba. Et cap. V, 3. de
meretricia. PAVUS enim DISTILLANS, LABIA meretricia:
& nitidus oleo guttur ejus.

Et odor vestimentorum tuorum
fuerit odor thuris.

Similis est odori thuris. Odores miscebant vestimentos.

Seruit vestimentorum filii fragrantiam Iesse, cum ofer-
tatur eis cum, Gen. XXVII, 27. Eee ODOR filij mei, Iesu
Ex Iesu XLIV, 9. Myrrha, & galba, & cassia a VESTIMENTA-
TIS TUIS.

12 Horus conclusus soror mea sponsa,
horus conclusus,

In ipsa eis horri bone septi maceria vel sepe, ne alieni fel-
licitate depredentur fructus. Solent enim horri propinquae
claudi. Si Iraelis fines sunt probe communissi, nec
pascent incursionibus hostium. In Hebreo nunc legitur
¶ fons, pro ¶ horus, ubi secundo loco Vulgatus Inscripres
regressus, horus conclusus.

Fons signatus.

In istis fontis signati, ex quo non haurit quisquam, poterit
dominum. Si est Irael fuit juris, nomini serviens, nisi
soli Deo.

13 Emissio[n]es tuae paradisi malorum
punicorum cum pomorum fructibus.

Ex plantatione quæ propagines ramos emitunt; et regio-
nem exhibent similem paradiso, sive horto per amano,-
in quo sunt mala punica cum suavibus pomis. Terra
in qua malogranata proveniunt, terra opima est. Deut.
viii, 7, 8. Dominus Deus tuus introduces te in terram bo-
nam..... in qua feras, & MALOGRANATA, & diversa
nascuntur.

Cypris cum nardo,

Ligustra cum nardo. Cyprus, sive ligustrum: Gallice,
le troefne.

14 Nardus & orocus, fistula & cinnamomum,

Fifula calamus est aromaticus, de quo Ierem. vi, 20. Ut quid mihi thus de Saba afferis, & CALAMUM suave olensem de terra longinqua?

Cum universis lignis Libani,

Cum universis lignis odoriferis, quae coeunt in monte Libano. Res vestris Vulgaris Inservias, qui Hebreum לְכֹנֶת non thus, sed Libanum reddidit. Neque enim considerare quis diceris, cum universis lignis thusis, siquidem non sunt diversi generis ligna thusis.

Myrra & abe cum omnibus primis unguentis.

Cum omnibus praecipuis nota unguentis.

15 Tons hortorum: putoe aquarum viventium, qui fluunt impetu de Libano.

Infor fons, quo irrigantur horti: infor pusei aquarum perennium, qui fluunt magno impetu de Libano monte. Si ingentia bona affect incolis fieri terra Iraelitica.

ISRAEL.

16 Surge Aquilo, & veni Auster: perfila hortum meum, & fluant aromata illius.

Surge Aquilo, & tu veni Auster: perfila recompositae meam regionem, ex utraque parte: ut fluant in ea abunde aromata, & ego me his ungam. Regionem decimam triborum hortorum suum appellat regina; quoniam in hortis regum sibi solent odorifici & aromaticae arbores: ut balsamum quondam in duobus tantum HORTIS, utroque regio, inquis Plinius, lib. XII. sect. LIV. Vox haec est altera Iraelitica synagogas, designans reprobare populo Iuda, aut profumum eum, aut se profumum appellare; sed de suis dimitat unguentis aeternis iterum cogitantis, ut versu 6. nunc autem etiam valentissimi similes.

CAPUT QUINTUM.

BENJAMIN.

*1 Veniat dilectus meus in horum suorum,
& comedat fructum pomorum suorum.*

Veniat populus Iuda, quem amo singulariter, in regio nem tricui sed adsignatam. Vox ea est Tribus Benjaminitis dormientis, ut dormisse fingitur cap. III, 5. interim nimborum dum Iraelitica synagoga laudes recitarentur: ut & ipsa adhuc se dormire mox refabiser, vox et. oculis quidem corporeis, sed vigilare animo ramor, ita ut Judaeo loquacem inaudias. Itaque hic ipsa interloquitur, dum Iraelitica synagoga serga vertentes, & abiectos.

JUDA.

*Veni in horum meum foros mea spongia,
moffui myrrham meum cum aromaticis
meis: comedi fructum cum malle meo, ibi
vino meum cum laete meo: comedere
amici, & bibere, & inebriamini carissimi.*

Vox ea est Iuda, qua Iraelitica synagoga loquitur. Narrat prius fons in horto suo, hoc est, in regione Iuda, & quam diversi generis bona, ac profusione aromata. Lotus sum, inquit, bonis ibi nascensibus; myrram & aromaticis, melle, vino, laetes: amicos & caros vocari ad cibum mecum postumique fomentum. Voni ergo: se quoque participabo felicitate mear. ~~decide quod dicere non est posse~~

BENJAMIN.

*2 Ego dormio, & cor meum vigilat:
vox dilecti mei pulsantis?*

Ego quidem dormio, sed cum sollicitudine. Itaque inauditi vocem dilecti mei populi Iuda foras pulsantis, ac dicens:

Aperi mihi foror mea, amica mea,
columba mea, immaculata mea:

Adjunge se mihi, agnosc me regem, aperi mihi foros fortis —
fui regionis tua, ut ibi quoque regnum. Nam de surge Iuda
principes germinari oportet; Lata. v. 2. & septuaginta in
Iuda foro Jacob prædictis Gen. XLIX, 10.

Immaculata mea:

Expos maiula regis dicitur, cuius nulla pass vituperationem
incurvit ob ferilitescon aut simile vitium. Eadem laus fu-
gerius attributa est regioni Iraelitica decem tribuum, cap. 14, 7.

Quia caput meum plenum est ror,
& cincinni mei guttis noctium.

Mones mei & villa mea infestans in eufionibus Iheri-
chiorum, aliorumque hostium Irael: tu, Benjaminitica
Tribus, adjutor in bellis eris, foras contaminum, participo —
prote. Noctium dixit confabo, non noctis: ne forte non
metaphorica proposita vox crederetur pro afflictionibus, sed pro
propi pro nocte una. Mones, quia attollunt vestimenta, caput
vocat: cincinnos villas amandas, vincasque, montibus ad-
jacentes. Caput collective ponitur, quia capita dici de una
persona nondicitur: ut figura de collo dictum est, cap. 1, 9.

3. Exfoliavi me tunica mea, quomodo
indue illa? lavi pedes meos, quomodo
inguinabo illos!

Nolo ut & armis, inquit dilectus meus Iuda, niam, o Boni
jaministica tribus, regionem invadere. Loriam, eu tunici-
cam posui; quomodo rufus induar illa? Lavi pedes meos,
sanguine inimicorum fedatos, quomodo iterum fororis —
sanguine inguinabo illos? Pro eo quod est, sanguinem
hostilem fendere, diebus Hebrei, Pedes intingere in
sanguine inimicorum. Sic Lsal. LXVII, 24. Ut intingatur

PES tuus in fagine: lingua canum ruorut ex iniun
miuit ab ipso. Tunicae familiari pro toro dixisse fuisse
agud Mach. Laris, argute ac fessive Richardus rex An-
glicus, cum ad Lapam Calepinum anno 1196. Toricam
mitteret Philippi Belovaenfis episcopi in bello capta; —
addiso hoc Iemmate; ex Gen. xxxvii, 32. Vide utrum TUNICA
ab ipso sit, an non. Allegoria hujus Dramatis eloquio om-
nis est, sed eadem sane perelegans.

4 Dilectus meus misit manum suam
per foramen.

Lopulus Iuda, qui mihi nunc est carissimus, per proxim
mas fauces & angustias invadens exercitus ^{postea} in re-
gionem meam. Tunc nempe cum persequerentur Joas &
elbisci fugientem Abner, & penetrantes in tribum Benja-
min, venerant usque ad collum aqueductus, qui est ea devo-
lo wallis itineris deforti in Gabaon, — Reg. 2, 24. Manus pro
copijs militarisibus legiorum etiam Num. xx, 20. Iatimque
egressus est obvius, cum infinita multitudine, & MANU
forti.

Et ventor meus intremuit
ad tactum ejus.

Ad hanc incursionem exercitus Iuda, intremuit tota insu-
rior regio Benjaminitica, quia Iuda nunc adhuc
Venter pro interiore regione ponitur, quoniam venser
est id quod in homine interius est. Unde etiam pro ventre
perficit in facies libris interiora dicuntur, ut Job xxx, 27.
INTERIORA mea effluerunt: quod simile est dicto illi,
Thren. 1, 20. VENTER meus conuulsus est.

5 Surrex, ut aperirem dilecto meo:

Ut populo Iuda tandem ultro me adjungerem. Tunc, ut
videtur, cum abiit Abner ut loqueretur ad David in He-
bron, omnia quae placuerant Iuda, & universo Ben-

jamin. 2. Reg. III, 19. de incundo cum Iuda societatis fædere.

Manus mea pullaverunt myrrham,
& digitæ mei pleni myrrha proba-
vissima.

A dextris profixa & a sinistris civitatis regionis mea, ac villa
ipsa civitasibus, ut digitæ manibus, adjacentes, unguensis —
fragabant præfissimis; quæ dilectum posse ad me allicer.
Quæ dicuntur hic manus Iuda, eadem sunt in Psalmo LXVII,
penne.

6. Læffulum oij mei aperui dilectio meo:
Liberon dilecto meo, populo Iuda, in regionem meam
adsum obculi.

At illæ declinaverat, atque transfierat.
Populus Iuda in subornacula sua recusaverat.

Anima mea liquefacta est, ut locutus est:
Loc latititia rancrum non liquefacta sum, ut cora liquefici
igni; nunc cum dicere populus Iuda, Aperi mihi soror
mea, & cetera ex verbo.

Quæfui, & non inveni illum:
recavæ, & non reffondit mihi.

Interveniente nimisrum Abneris iude, dilata aliquamdiu
Iuda & Benjaminis conjunctio est.

7 Invenerunt mes cuffodes qui
circumeuerunt civitatem.

Civitas est, ut diximus cap. III, 2. ipsa Terra sancta, Cuffodes
qui circumuerunt eam, preferti fuerū exercitus Iudas.

Læcufferunt me, & vulneraverunt me:
tulerunt pallium meum mihi
cuffodes murorum.

Toab & Abifai frater opus, qui interficerent Abner,
2. Reg. III, 30. principem Benjaminitam: cuius prefdic
æ virtute, sanguinem pallio, se jacabant. Item cuffo-
des

Des murorum appellantur, quia cupides essent finium
Iuda aduersus Philisthaos.

8 Adjuro vos filia Jerusalēm, si
invenieritis dilectum meum, ut
renunciatis ei quia amore languore.

Objuro obsecrōque, vos, familiae vestigia Jerusalēm e Benjaminitis, si invenieritis dilectum meum, ut renunciatis ei,
~~per~~ ipsius iudicium defederis languore.

HIEROSOLYMITANO = BENJAMINITÆ.

9 Qualis est dilectus nūs ex dilecto,
o pulcherrima mulierum? Qualis
est dilectus nūs ex dilecto, quia
ne adjurasti nos?

Qualis est dilectus ipse nūs ex populo dilecto? —
qualis est ea nūs, quam singulariter amas, ex universo
populo Israelitico? Nam est etiam populus Israeliticus —
duodecim tribuum dilectus, Deo nimirum. Deut. VII, 8.
Dilexit vos Dominus. Et Jerom. XX, 15. Quid est quod
DILECTUS MEUS in domo mea fecit facula multa?

BENJAMIN.

10 Dilectus meus candidus & rubicundus,

Character hic populi Iuda est: qui verbis istis a Latriacha Jacob exprimitur, Gen. XLIX, 12. Luteriores sunt
oculi ejus vino, & dentes ejus laete CANDIDORES. Curam
gentis indicat, in pīngendis & circumliniendis fibro sca-
tis, & dentibus ad candorōm perficiendis.

Electus per millibus.

Eximus pro omnibus.

11 Caput ejus aurum optimum:

Mones ejus, qui vestimenta con caput attollunt, ob exten-
sionem

mum proventum quem edunt cum pafua eorum, — num confita in ipsis vitis, oleo, thys & myrrha, auri optimi vice sunt: itant enim accolae suos.

Cora ejus sunt elata palmarum,
nigra sunt corvus.

Vites ejus ercent ut senecta palmarum germinat, & fructus uvas nigerrimas. Vide caput VII, 5. De elate hoc Llinius, libro XII. fol. LXII. Ep proterva arbor ad eadem unguenta pertinens, quam alij ELATEN vocant, quod nos abiescom, alij PALMAM, alij ppaschen. Laudatur Harmoniaeca maxime, mox Egyptia, deinde SYRIACA, summatas in locis fitionibus odorata, pingui lacryma, qua in unguentis additur ad Romanum oleum.

12. Oculi ejus sunt columba piper rivulos aquarum, qua lacte sunt tota, & resident iusta fluens plenissima.

Civitates ejus spectatissima nitent sunt columbe, qua juxta rivulos aquarum incident, & lacte sunt candidiora, & refindit circa rivos aqua plenos. Dicitur item superius est, cap. 1, 14. In oculis Benjamin, hoc est, de civitatibus ejus nobis tiffamis.

13. Genit illius sunt areole aromatum confita a pigmentarijs.

Civitates illius omnes, num quid ad ossum. Solo, non quid ad occasum recorunt, sunt velut areole herbis odoratis confite ab unguentariis: nam in sole in unaqueque carum civitatum myrrham olent.

Lilia ejus lilia diffillantia
myrrham primam.

Ora ejus regionis extima, confita est lily odoreissimis, quia adequent odore myrrham probatissimam; adeo ut fillare eam existimari possint: hoc est, myrrham primaria nota, pretij, & odoris; quippe quia primo sponte manat ex arbore.

Ora extrema regionis Iabidi comparatur, quod ut labia dentes, sic ora extrema interiorem provinciam tegit.

14 Marus illius tornatiles aurcas,
plene hyacinthis.

Dextra finifraqe, pars regionis nitore & opibus insignis est; quasi sit rora ex auro effabre rotundata, & ex lapillis preciosis.

Veneris ejus elburneus,
distantius sapphirus.

Regio denique intima, amaritatem, nitorem, splendorem, & vivis pollet; quasi effet ex ebore, & idenidem etiam ex sapphiris. Ut Salomon ventrem, genas, &c. sic David in Psalmo XXXVII, & tumbos metaphorice accipit; & Psal. XXI, 57. — manus & pedes.

15 Coura illius columna marmoreo,
qui fundata sunt super basi aurcas.

Robore animi & constantia famulis est populus Iuda columnis marmoreis, qui fundata sunt super basi aurcas.

Species ejus ut libani, electus ut cedri.

Nihilo inferior pulchritudine Libano rura Iuda est, ceterisque Libani eximij.

16 Guttur illius suavissimum,

Qualitas ipse populi Iuda suavissimus est, ex potu vino generosi ac nobilis. Ut cap. viii, 9.

Et rotus desiderabilis: Talis est
electus meus, & ipse est amicus
meus, filia Jerusalēm.

Familia civicae Jerusalēm ex Benjaminitis.

HIEROSOLYMITANO - BENJAMINITÆ.

vii Quo abijt dilectus tuus, o pulcher
vina multorum? quo declinavit
dilectus tuus? & quadrivit eum
tacum.

*Erimus comites ac focij via secum, quoniam sumus nos tui
contribules.*

CAPUT SEXTUM.

BENJAMIN.

1 Dilectus natus descendit in hortum suum
ad arcuolum aromatum, ut pascatur
in horis, & lilia colligat:

Haud dubie populus Iuda dilectus natus descendit in fortem
 ac ditionem suam, in qua sunt aromata optima, ut pascatur
 in locis amoenis, & unguenta componat ex lilijs.

2 Ego dilectus meo, & dilectus natus mihi,
qui pascitur inter lilia.

Me totam venie addiccam fili dilectus natus, & ego dilectum
 meum venio totum addicatum mihi: qui pascit oves in locis
 amoenis, ubi nascuntur lilia. De lilijs Iudea distinximus, ad
 cap. 2, 1.

JUDA.

3 Lulua es amica mea, suavis, &
decora sicut Jerusalem:

Nihilo minus induta & clara tribus Benjamin, quam
 civitas ipsa Hierosolymorum est: nec minus jucundum
 ac plenum voluptate est cum ipsa contubernium.

Terribilis ut castrorum aries ordinata.

Benjaminita fuero pugnatores ad bella promptissimi,
 Judi. xx, 45. Et vergo 44. robustissimi pugnatores.

4 Averso oculos tuos a me, quia ipsi me
avolare fuerunt.

At unum oro, amorecos, qui ea tribus tuae fuero habentes
 principes populi, ne in forte mea domicilium habeant;
 vera ne posceri femini meum habent: ipsi enim pedem

referre me coegerunt, ne usque in universum Iraelorum imperium ac regnum meum extenderem, per annos septem, quibus in Iuda tantum David regnavit. Oculi hoc loco (at non cap. IV, 1. ut impensis censuit Aben Ezra:) inspectores sunt, hoc est, Principes. Avolari positionem est pro eo quod est, emigrare, retrocedere. Sic cap. IX, 11. Ephraim quasi avis AVOLAVIT. In Hebreo legitur: Acuere oculos tuos, et כִּתְבֹּה regione mei, vel ne fint coram me: quia הַר הַיּוֹם prudenter mihi, fortes fuerunt me.

Capilli tui sicut grec caprorum,
qua apparuerunt de Galad.

Hædi tui fimiles sunt capris, que advenerunt nuper a Galad, et que infelix frugendaque vita sunt, quia egregie pasta nitudinique affent. Ita dicum est superius, cap. IV, 1. de hædis Iraeliticis.

5 Dentes tui sicut grec ovium, qua ascen-
derunt de lavaeo, omnes gemellis fasibus,
& scutis non est in cis.

Tridem verbis, ut de Iraelis ovibus dictum est, cap. IV, 2. Nihil hoc loco dicitur de oculis, de genitis, de collo: quemadmodum capite primo ab his dotibus laudem regionis — Benjaministica prelibavat: magno quidem artificio, ne in hoc capite fato, in quo Benjamini oculis alterius generis commemorari oportuit, vox illa oculi bis profixa occurres, non uno eodemque sensu, sed gemino ac longe diffari.

6 Sicut cortex mali quonici, fe-
pendit una absque oculis tuis.

Eadem plane sententia, quæ legitur de Iraelite, sive de forta dictum tribuum, cap. IV, 3.

7. Seraginta sunt reginae, & octoginta
conubiae, & adolescentularum
non est numerus.

Multa sunt nobiles in Iraelitica synagoza univoca civitates; minus nobiles, aliquanto plures: villarum autem, aut ignobiliorum oppidorum non est numerus. — Regiae sunt hoc loco urbes nobileissima ac primariaj ordinis: Sic Jerusalēm, in Apoc. XVIII, 7. reginam se vocat. Sedec REGINA. Concubina dicuntur urbes secundari ordinis; ut sunt proprie concubina uxoribus inferiores, uxores secundariae. Octoginta numerus est finitus, postea quo indefinito. Et sic etiam seraginta: ut mille & ducenti, cap. VIII, 6. Si de feminis est hic forma, plures effent reginae, quam concubinae: ut cum de Salomonе dicitur, III. Reg. XI, 3. Fueruntque ei uxores quatuorcentae, regine supercentae, & concubinae miliecentae.

8. Vna est columba mea, perfetta mea,
una est matris filii, electa genitrici filii.

Super has omnes eminet una Tribus, nempe Benjaminiticas, unice dilecta matris filii, Iraelitica synagoza, sum ob alias doles, sum ob reginam civitatum omnium Jerusalēm, qua in ea tribu est, ut perfici decoris, Thoen.

2, 15.

Viderunt eam filii, & beatissimam
predicaverunt; regina & concubinae,
& laudaverunt eam.

Viderunt eam milibus iudeis Iraeliticas, & civitates tum primi non secundi ordinis.

HIEROSOLYMITANO - BENJAMINITÆ.

9 Quæ est ipsa quæ progredivit quæsi aurora
confugens, pulsa ut luna, cleasa ut sol,
terribilis ut castrorum aues ordinata?

Russum, ut cap. III, 6. Hierosolymitano-Benjaminitæ exultant, quæsi novo attoniti fiscaculo; ut sic trans-
ficit oratio ad encomium regionis, sive (ut Plinius
appellat) toparchia Hierosolymitana. Crebetas Hiero-
solyma splendore, & ornatu, & fama in dies, a princi-
patu Davidis, quemadmodum aurora crevit usque ad
Solis ortum. Erat eadem, ut sunt castra in bello bene ordi-
nata & ad confligendum instructa, parata ad excipiendas
impugnaciones hostium.

JERUSALEM.

10 Defendi in hortum nucum, ut videcerem
poma convallium, & inspiccerem si
floribus vinca, & gerninassent mala punica.

Defendi in regionem quæ nucus profert, ut inspiccerem
qualis esset præuentus regionis, pomis, uitis, & malogra-
natis. In Hebreo est, in hortum nucus: voce sin-
gularis numeri collective accepta: quæ vox alibi non se-
curris in libris facit. Nucem igitur sui generis figri-
ficat: & eam quidem, ut videtur, d' qua Plinius, libro
XII. sit. ult. In Syria lignitur & cinnamum, quod ca-
mimum appellant. Hic est fucus NUCI cinnamomi,
multum a fuco vero cinnamoni differens, vicina ratione
gratia. Nucus autem nucum commemoratur, ut mi-
nor quidam hortus, hoc est, regio minor, Hierosolymi-
tana scilicet toparchia, insellegatur, quam sit fort-
is integra uni tribui vel deinceps tribibus attributa, quæ
horti simpliciter appellatione superioris est designata
non sensi.

ii Nefevi

ii Neficii : anima mea conturbavit me
propter quadrigas Aminadas.

Ven potui dicere quemadmodum haec se haberent :
conturbata sum enim frigido ac numero redentis
rure in Urbem, & ea Urbe venientium quadrigarum,
quibus nunc vibratur populus Iuda, populus meus prin-
cipalis. Hic character est primaria civitatis & opulentie;
cujus obiter luxuriosam ac sumptuosam magnificientiam
arquit. Nulla in hoc Dramate persona, ut jam dixi-
mus, de proprio nomine appellatur, sed alieno omnes-
& occulto. Aminadal ipse populus Iuda est, cuius-
luxum reprehendi facet vates facit per ypsamnes Je-
rusalem, sive Toparchiam Hierosolymitanam, elegan-
ti fane aste. Nam vox illa Aminadal significat —
Lopulus meus Princeps, vel Principalis. Quo nomine
manifestum est illum ipsum designari, quem superius
Benjaminitica Tribus regem appellari non poset. Et
verso in Hebreo non est proposita Aminadal unica
voce, velut nomen viri proprium; sed disjunctis voca-
bus; צָבֵא נֶדֶב Ammi Nadib; Lopuli mei
Princeps, vel Principalis. Est enim Princeps,
1. Reg. 2, 8. Iffai. XXXII, 5, 8. & Principalis, Psal. 1.
Hic locus, ni fallimur, perspicue demonstrat,
coherere periphere nostram omnem interpretatione-
rem; & quod capite primo diximus, regem in hoc
Dramate non nisi populum Iuda est; & quod in
Traditione monuimus, intellectuque peracute profusa
admirabili perspicacia Vulgatus Interpres, nomina
propria personarum in hoc Cantico non eas de-
signare personas, quae sub his nominibus vulgo nof-
vuntur, sed alias, quibus res illis nominibus signi-
ficata convenit.

HIEROSOLYMITANO-BENAMINITA.

12 Revestere, revertere Sulamitis:
revestere, revertere, ut intueamur te.

Revestere e rure, Toparchia Hierosolymitana, ut complemus re. Sulamitis Jerufalem est. Nam Hebrew Sulamitis est Pacifica, ut Salomon Pacificus. Iaphet e vestitur Hierufalem, ut David regnatur ephesus nuptiis. Eponine Jerufalem regnat Iacob. Unde & Melchisedek rex Salem, interprete Paulo, Hebre. VII, 2. deinde Rex pacis est.

CAPUT SEPTIMUM.

JUDA.

*1 Quid videbis in Silamite,
nisi choros captivorum?*

Quid videbis, plebs Hierosolymitana - Benjaminitica, in Hierosolymitana regione five soparchia, nisi latos incolas, & eisdem formosissimos bellatores? Chorus est multitudine canentium vel falsonium in latitia. In Hebreo est, **מִה—תְּהִלָּה** *quid videbis?* quod idem est, cum universam plebem Hierosolymitana - Benjaminiticam populus Juda allegatur; quia verbo & singularis numeri & pluralis compellari potest.

*Quam pulcri sunt greffus nui
in calcemensis, filia Principis!*

Nunc populus Juda ad Hierosolymitana soparchia preconium orationem convertit. Quam lata incedis, inquit, & quam decora: quo more solent, qui sunt rebus domi florentibus egregie calcari! Ut diftinctum ambulare fuit olim ingentis opprobrij & magna calamitatis symbolum, ex 2. Reg. xxv, 30. & ffai. xx, 2, 3. sic e contrario pulcro & ornato calcium effe, argumento opulentia, gloria, & felicitatis fuit. Zerorca non pedes dixit, sed greffus. Nam ut in hoc Cantico manus de passibus regionis alienius spottes intelligi, ita pedes quoque accipi oportet: cum tamen hoc oratione non regionis praestantia, sed populi felicitas describatur. Filia Principis, dictum est pro filia Juda, qui Hea, ut vidimus, atque adeo & princeps. Nulla enim, ut diximus, in hoc Dramate de nomine proprio persona designatur, sed teste rantium, vel alieno. Filia auctor Juda dicitur, pro eo quod est, Latus populi Juda. Sic

Thron. 1, 15. & 2, 2, 5. virgo filia Iuda, gens Iuda, fave Iudea eft.

*Junctura femorum tuorum,
ficut monilia que fabricata
funt manu artificis.*

Valde impunitum anatomica scientie, aut admodum inconferate logique cum oportet, qui hic humani corporis femora quiescere defcribi. Nam horum certe junctura, dum vivit illud, corni oculis non poffunt; nec dici proinde aque effe vixi juuenda, ac funt monilia artificis manu fabricata. Sunt enim ea juncturae (Hebraicum nomen **תְּרוֹקִים** Hebraizantes vertebras interpretantur) funt, inquam, ea juncione, rotunda officia femorum capita, qua in acetabula conxendicem eadem inferuntur. Atque haec, dum vivit homo, videri oculis non poffunt, nec nisi difficit femore: nec potest proinde de his quiddam simile pronunciarci. At juncione femorum regionis Hierosolymitana, hoc eft, dextra finiffrage facies civitatis Ierusalem, cui connectuntur five adhaerent ex parte agri Iuda, num ab ortu Solis, tum ab occaſu, (nam agri ipsi furentur femora Sulamitis:) facies illa gemina, inquam, aque vixum reverat, ac monilia affabre elaborata.

2. *Umbilicus tuus crater tornatilis,
numquam indigens poculis.*

Bethlehem oppidum, quod eft in medio regionis five toparchia tua, cibernam habet similem crateri bene tornato, quo nihil effici posſis rotundius, nec umquam potus egentem. *Umbilicus terra eodem forfi, hoc eft,* pro medio terra dicatur, *Iudie. ix, 31. & Ezech. xxxviii, 12. Et umbilicum in defcriptione agri Plinius habet,* libro XVIII. fet. LXXVI. Denique Ciuero de nemore

Ennenfum, orat. in Ver. num. 95. Qui locus,
inquit, quod tui media est infala situs, UMBILICUS
Sicilia nominatur. Ciperna haec est, cuius fit mentio,
 2. Reg. XXIII, 15. Defideravit ergo David, & ait: O si
quis mihi daret POTUM aqua, de ciperna, qua est in
Bethlehem iuxta portam! Locula denique pro ipso
potu dixerunt Latinitatis auctores optimi. Sic viventia
pocula dixit Plinius, libro XXVIII. sect. 2. Sic etiam,
ut alia omittamus exempla, Horatius, libro 2. Satyr vi.
 verfu 70.

Siecat inaequales calices conviva, solitus
legibus infans: seu quis caput aeria fortis
POCULA, seu modicis huncifis latius.

Venter tuus fuit accornus tritici,
vallatus lily.

Interior regio dives tritico, dives unguento jufino, fave
 confecto ex lily est. Tritici feracem faciunt Iudeam
 universam facri libri subinde pradicant.

3 Duo ubera tua fuit duo hinnuli
gemelli caprea.

Duo pastes regionis tuae, orientalis & occidua, cum sint
 eximie uberes, similes sunt amenitatem sole, & hilaritate
 incolarum, duobus gemellis hinnulis caprea unius.
 Item superius proditum de Ifraile est, cap. IV, 5.

4 Collum tuum fuit torris eburnea.

Torres tuae valida nisentefque sunt, quasi forens ex
 ebore. Vide cap. 1, 9.

Oculi tui fuit piseina in Helebon,
qui sunt in porta filii multitudinis.

Civitates tuae insigniores tam nisent, & tam rixas re-
 creano,

creant, quam fortes priscinorum Hesalon, iuxta urbem Halba. Filia multitudinis, Hebreæ, רַבִּים mulorum, (ut Is. cix. in terra mulorum) est Halba uox Ammonitum. Fuit Hesalon in tribu Ruben vel Gad, ultra Jordanem, Jóseph XIII, 17. & XXI, 37.

Nafus nus fuit nrois Libani,
qui repicet contra Damascum.

Munitissime arcis tuae inter civitates nobilissimas in terrae, firmiles sunt ruui Libani, qui frusta est in confine regni Damasceni. Loffquam dixit de oculis, ad nam sum apposite transfere sermonem, quoniam is est, ut Cicero ait, quia mors oculis ^{1. lib. 2.} interjectio. De Nat. Deor. num. 143. aliorum auctorum, ut Plinius prodidit, libro XI. fact. LIX. homini sanctorum. Nafus igitur hic collective ponitur, pro arcibus altis ac munitis, qui inter civitates nobilissimas essent interjecta, sive interstructa, aut ipsum apposite, ut arx Leon; & Proph. 18, 3 atac juxta maria civitas.

5 Caput tuum ut Carmelus:

Montes tui, qui rotundum, cœli caput, attollunt, firmiles sunt Carmelo, qui mons est in tribu Afer feruissimus. Deoꝝ Carmeli laudatur ab Iffai, cap. XXXV, 21.

Et coram capitis tui, fient purpura
regis vincta canalibus.

Vites in montibus tuis confite uvas proferentes rubentes, infar purpurea regia, qua ligata est ut laveretur in canalibus infectorum, needum est in usum adhibita. Plinius de uiris, libro XIV. fact. 3. Hie PURPUREO-lucent colore, illie ~~rosea~~ fulgent ROSEO, nescioque viridi. Candicans enion NIGER que, vulgares. Canales appellant, ubi purpuras lavant infectorum. Sie & posterior asas canales nuncupavit, in quibus Monachis pudeat

pedes lavabant. Vide Glossarium Du-Cangij. Comas pro ritibus posuit pripor facit, et quod coma de fructuum arborumque folijs metaphorica dicitur, & de corymbis ac racemis. Si enim certe apud Plinium legas, comas arborum, comas blandiores palmae, comantia folia, comantes acinorum corymbos, aliaque multa, quae Plinianus Index exhibet. Virgilius quoque, libro IV. Georg. versu 137. ecceps:

Ille comam molles jam num sondebat acanthi.

6 Quam pulera es, & quam decora,
carissima in delicijs!

Carissima, & fruens delicijs, quas ribi tellies tua suppeditat. Negre enim propositionis in ea vis est ut significet, carissima usque ad delicias; sed fruens delicijs: ut resu: in calcamentiis: vel, inser: delicias; ut Iphal. c XXXVIII, n. — Et nos illuminatio mea IN DELICIS meis: ubi eadem etiam, atque in hoc Cantico versu: vis ac protetas vocis deliciarum est.

7 Satura tua affimilata est palmae,
& ubera tua botrys.

Similis fasa es excelfitare, sublimitare, nobilitare, regio Hieropolymisana, palma arbori; & uberes agri tui se miles uris.

8 Dixi: Ascendam in palmam,
& apprehendam fructus ejus: &
erunt ubera tua fuit botri vinea:
& odor oris tui fuit malorum.

Taque dixi: Ascendam in hanc regionem, quemadmodum in palmam arborum ascendit, qui vult daedylas ejus edere: & erunt mihi uberes agri tui, Hieropolymisana toparchia, fuit uva & vinea: nunc erit mihi tam gratum opulem.

oris tui, quoniam suavis est naribus odor malorum.

BENJAMIN.

9 Guttus nunc sicut vinum optimum,
Signum dilectio mea ad potandum,
Tabernacula & densibus illius ad ruminandum.

Expercit dilecta, Tribus Benjaministica, primum
quidem dilecti fui, populi Iuda, de Hierosolymitana
regione encomium suffragio sic approbat: Deinde ad
ipsummet dilectum orationem convertit. Halitus ipse
est, inquit, incolarum tuorum, regio Hierosolymitana,
gratissimus in his vini optimi est; vini, inquam, optimi,
quale dicit dilecto meo ad potum praeberi, quod la-
brys gustet ac requiescat, quod verset in ore, tum ut ea deo-
res abeat, num ut jucundum ex potu emittat halitum.
Hoc eadem Tribus Benjaministica de Iuda praedicavit,
sed contractius, cap. v. 16. In Hebreo nunc legimus: Es-
calatum turum sicut vinum optimum, vadens ad
dilectum meum, propterea bonitas eius: logri faciens la-
bia dormitorium.

10 Ego dilecto meo, & ad me
conversio ejus.

Ego vero tota sum addicta populo Iuda, dilecto meo; &
ipsi vicissim ad me unam animum voluntatemque
conversit, me unam defederat & expedit, unicam me officiat.

11 Veni dilecte mi, egrediamur in agrum,
commoremur in villes.

Confideamus & confidamus in villes toparchie five
regionis Hierosolymitanae.

12 Mane surgamus ad vineas, videamus si
floruit vinea, si flores fructus pasturuant,

si

*Si flouerunt mala punica:
ibi dabo tibi ulera mea.*

*Si recum impunitam proverbum uborem agrosrum
meorum, in quibus omnia hæc bonorum genera na-
cuntur. In Hebreo est; ibi dabo amores meos tibi.*

13 *Mandragora dederunt odorem.*

*In portis nostris omnia poma: nova
& vetera, dilexerit mi, servavi tibi.*

*In oppidis nostris, inquit, omnis genere poma sunt; —
hujus & prioris anni, dilexerit mi, servavi poma tibi. —
Lotta, vel porta in facie libris proditione ponitur, ut
Exod. XX, 10. intra portas tuas, significat, intra fines per-
terminos jurisdictionis tuas: metaphoræ duxta a portis,
quibus oppida terminantur. Sunt & porta, usque & op-
pida: unde quod in Hebreo est, Deut. XII, 15, 17, 18. in
portis tuis, Vulgatus Interpres optime reddidit, in ubi-
tus tuis, & in oppidis tuis. De mandragoribus vide Gen.
XXX, 14, 15, 16. & Plinium, libro XXV. fcc. XCIV. Mala
sunt avellinarum nucleum magnitudine, quibus odor
gravis est & suavis: rā sē pūndā cūvōn pērā Bācōs
tivōs, inquit Dioscorides, libro IV. cap. LXXVI.*

CAPUT OCTAVUM.

BENJAMIN.

*Quis mihi dedit te fratrem meum fugientem
ubera matris meae, ut inveniam te foris,
& desuleris te, & jam me nemo despiciat?*

Nunc demum ad ordinem sacerdotalem & leviticum. — Tribus Benjaminitica sermonem convertit. Utinam re, inquit, Levi fraser mi, qui primus decimisque aleris, collectis ex frugibus synagoga universa Iudaistica; qui foris habitas, non habens propriam professionem; utinam in decem tribubus Iudaï inveniam re, & desuleris te; & jam quia sum minima Tribus Iudaï, ceterarum me nulla despiciat, quando me videbit etiam cum ordine sacerdotali conjunctam, ac Tabernaculo Dei proinde, vel Templo, addiccam, & vero Dei cultui manipulam! Hie tribus Levi character geminus miro artificio statim designatur: cum & foris habitare dicitur, & vivere sumptu alieno: — juxta illud Num. XVIII, 23. de filiis Levi: Nihil aliud possidebunt, decimarum oblationes consunti, quas in usu eorum & necessaria preparavi. Et de ipsis sacerdotibus nominatione versi 20. Dixit Dominus ad Aaron: In terra eorum nihil possidebis, nec habebitis partem inter eos. Et aucte fugientem ubera propstrea dixit, quia primitas sollemnmodo frugum omnium ordo leviticus & sacerdotalis praecepit. Foris autem opsat invenire levitas & sacerdotes; hoc est, etiam extra fortem Benjamin, extra Hierosolymam; in civitatibus, quae sunt adsignatae Levitis ad habendum in singulis tribubus Iudaï. Tuere hie civitates omnino quadraginta octo, quae enumerantur in libro Ioseph, cap. XXI.

2 Apprehendam te, & dicam in domum
matris meae.

Apprehendam te, inquit, & dicam eo ubi habiteras ut
res ipsa Iudaica synagoga, in urbem ipsam Hierosolymam.
Vide quo diximus ad cap. iii, 4. Ut tribus Levi adhafosis
domini David, & tribui Iuda, ac Benjamin, etiam in de-
fensione Jeroboami, narratur in 2. Paral. xi, 13, 14. Sa-
cerdotes autem & Levita, qui erant in universo Iuda, ve-
nerunt ad Roboamum de cunctis fidibus suis, relin-
quentes fabularia & profeciones suas, & manefantes ad
Iudam & Ierusalem: eo quod abierisset eos Jeroboam, &
proficeret eis, ne faceretis Domini fungerentur. Prior
autem sub Davide, Capite LEVITARUM, per familias
suis principes, MANSERUNT IN JERUSALEM, i. Paralip.
ix, 34.

Ibi me docebis,

Nomine pro Levitico & sacerdotale suo munere, tu me-
legem & mandata Dei docebis. Nam sic Moyses bene-
dictus Levi, Deut. xxxiii, 8. Legatio tua, & DOCTRINA
tua vino facies tuo. Et Malach. 2, 7 LABIA sacerdotis -
cupidient faciem, & LEGEM requirent ex ore ejus: -
quia angelus Domini exercituum est. Hie alius char-
acter sacerdotalis ordinis elegans artificio inferitus. Tuere
sacerdotes ex domo & familia Aaron, Aaron autem
ex tribu Levi.

Et dabo tibi poculum ex vino condito,
& mustum malorum granatorum
meorum.

Lotabo te vino aromatizato, quale fit in mea dictione
optimum: & fecies malogranatorum meorum. Vino
verbis hilarior exigitur se.

3. Lxx

3 Lava ejus sub capite meo,
& decessa illius ampliaabitur me.

Vt cap. 2, 6. Non minor m'a levi quam a Iuda sperat
quem sibi, ubi res opus erit, effe ad futuram.

LEVI.

4 Adjuro vos filia Ierusalem, ne sufficiatis,
neque evigilare faciatis dilectam,
Domini ipsa velis.

Vox eadem hæc est ac populi Iuda, cap. 2, 7. & III, 5.

DEUS OPT. MAX.

5 Qua est ipsa, qua affundit de depresso,
dilectio affluens, innixa fuger
dilectum suum?

Iam vox Dei hæc est, veluti de turbine, ut Job XXXVIII.
& tunc approxime superconvenientis, postquam se sacerdotale
ordini aduersam obfriesamque esse professa est Tribus
Benjaminiticæ. Vox, inquam, Dei hæc est; non di-
lata, hoc est, Benjaminitica tribui, ut ceteri faciunt,
blandientis; sed primum quidem originem approbata-
ris, & collatum ei divinae vocacionis beneficium in me-
moriam revocantis: Deinde adhortans ad perseveran-
dum in dilectione Dei & observatione legis divinae. Nulla
in hoc dramata, ut sapius dictum est, persona de
proprio nomine appellatur; sed suis cuique adeo con-
veniens character in sermone tribuitur, ut ex ipso ser-
mone quis sit qui loquatur loquaciter manifestum sit
vesta singula paulo attentius exploranti. Ergo hic Dei
vox est, quæ ab eis animadversoris vox Iuda,
Levi, & Benjamin, denum impresa; hoc est, archisuffi-
mann inter illos conjunctionem sanctam, qui finis-
tigius dramatis fuit. Benjaminitica vero, inquit;

Tribus haec est, quia de deferto Jericho vel Iudea apergit
Hierosolymam, vestibus omni unguentorum genere
delubatis, & innixa super dilectum suum populum
Iuda, adhaerensque ei.

Sub arbore malo suspiravi te:
ibi corrupta es mater mea,
ibi violata es genitrix mea.

Quis nunc habitas in hostiis, (intra, versu 13.) alia
quondam tibi non fuit umbra, nisi in agris, ex arbore
silvestri, qualis est arbor malus: cum esses nimis rurum
in Egypto. Tnde suspiravi te, ut esses mihi in populum.
Deut. XXVIII, 9. SUSCITABIT TE Dominus sibi in po-
pulum sanctum, sciat juravit tibi: si eufrasieris man-
data Dei tui. Ibi, in Egypto, inquam, inanum deorum
celiorum fuit mater tua, Iherusalem synagoga: fornicata
est ibi cum diis alienis ~~fornicata est in Egypto~~, —
ex qua ostium trahis. Matrem appellant prophetae
synagogam veterem, qualis in Egypto fuit. Si in Ljal.
1, 7. sed in sensu verborum metaphorico sanctum, non
in nativo ac proprio: Et in peccatis concepit me MATER
MEA. Si etiam supra, cap. III, 4, n. & VI, 8. Benjamini-
nitas, qui possea ea parte Hierosolymitanis fuerit, idola
coluisse in Egypto, testis est Ezechiel, cap. XXIII, 19. ubi de
Jerusalem: Multiplicaris enim FORNICATIONES SUAS,
recordans dies adolescentia sua, quibus FORNICATA es
in terra EGYPTI. Nulla reliquis dramatis huius
personis, prater Deum, simile quidquam dilecta, hoc
est, Benjaminita tribui exprobaret, cum sit haec
latus communis omnibus tribibus. Nihil somnitus huic
exprobatori. Dici potest, quam allata proxime pariter
divina; ut & altera ista rufion ex Ezech. XVI, 1, 2, 3.
Et famus est sermo Domini ad me, dicens: Fili hominis,
notas fac Ierusalem abominationes suas: & dices: Hoc

VIII.
Sicut Dominus Deus Ierusalem: Radix sua, & generatio
 nua de terra Chavaan: pater tuus Amorrhaeus, &
 matre tua Cethaea. Inde ergo, ingreditur ex isto idololatria
 cano fuscitari te: hoc est, bonarum te salutari cognitio
 ne mei: Quia sensu dictum est Iffai. xl, 2. Quis susci
 tavit ab Oriente iustum, vocavit eum ut figuraretur
 Iesu?

6 Lone me ut signaculum super cor tuum,
 ut signaculum super brachium tuum:

Nunc igitur, inquit, fac memor sis tanti beneficij, ut
 ames me vehementissime, ut a pectori tuo memoria
 mei numquam excidat, ut ~~pro me memineris tibi~~
~~semper esse propinquum.~~

Hoc fuit dicere indirecte & oblique: Adjungis te Iuda
 & Levi; factum probabo: sed propter memetipsum, quem
 summe diligis a te oportet: a cuius dilectione deficerem, si
 Judam & Levi deficerem, & decem tribubus adherentes. Nam
 in Iuda Templum & Tabernaculum meum est: ibi se
 me diligis, coli me ate oportet. Hoc te causa moveat, ut
 Iuda te & Levi constanter applicies.

7 - Quia fortis est ut mos dilectio, dura
 fuit inferni annulatio:

Quia quis dilexit te Deus & vivificauit, Deus idem fortis
 est, ut etiam ~~modestus~~ mortificat: Deus ~~adversarius~~ annulator
 est, ~~pro~~ force ulcifens, & deducens ad inferos, si negligatur.
 Haec duae voces, annulator, & annulator, in libris sacris,
 quos habuit Iuda, sibi Deo tribuuntur. Annulator in
 his locis occurrit. Exod. xxxiv, 14. Dominus gelosus non
 meritis, Deus est ANNULATOR. Deut. iv, 29. Dominus
Deus natus ignis confundens est, Deus ANNULATOR. Cap.
 v, 9. Deus ANNULATOR reddens iniquitatem patrum

Super filios. Cap. vi, 15. Deus EMULATOR, Dominus Deus natus in medio nui: ne quando invictus furor domini Dei nui contra se. Iosue xxiv, 19. Deus enim fatus & FORTIS EMULATOR est, ne ignories fieribus vestris atque peccatis. Denique Nahum. 1, 2. Deus EMULATOR, & ulterius Dominus: ulterius Dominus, & habens furorem. Similiter amulatio Deo tribuitur, Psal. lxxvii, 58. Et in fulguribus suis ad EMULATIONEM eum provocarunt. Et Ezech. VIII, 8, 3. Vbi erat statutum idolum zeli ad provocandam EMULATIONEM.

Lampades ejus, lampades ignis
atque flammorum.

Ab his ipsis confusus est, ut Dei emulationem definiri hic intellegeremus. Hoc enim illud est, quod resulimus ex Deut. iv, 24. Dominus Deus natus IGNIS consumens est. Lampades adhibet Deus metaphorice dicitur, eo quod detectis ea qua occulte sunt & latentes, & exactam de his rationem init: justa illud Sopron. 1, 12. Scrutabor Ierusalem in lucernis: & visitabo super viros, &c. Vel potius alludit ad illud Iacob. xx, 18. Cum nichil auson populus videbat voces & LAMPADES.... monstisque FUMANTEM. In Hebreis est, Lumen ejus, genua ignis, flamma Domini; **שְׁלָחַבְתִּי**: hoc est, ignis divinitus aenfus & inflammati: Quod profecto epithetur profano amori, aut profana amulationi, Spiritus sanctus minime tribueret. Neque enim Dei quidquam in sacris litteris dicitur, ne monses Dei quidem, vel cedri Dei, nisi quod Deus ipse fecit, auctoritate habet. In quibusdam Hebreis exemplaribus sunt duas voces, sed prout per maccaph, **שְׁלָחַבְתִּי**.

7. Aqua multa non potuerunt extingui-
caritatem, nec flumina obrouent illam:

Non

VIII.
*Non fuit haec tonus mea erga te dilectio, inquit,
 velut ignis qui potest extingui multis imbris; aut
 denups similis igni, quem flumina saltem ipsa obne-
 rent. Videl pro cæsimia sua præstia ac perspicacitate
 Vulgatus Interpres, oportere futurum Hebraum hoc loco,
 ut in alijs innumeris locis (de quibus ita Grammatici In-
 terpreteque statunt) per prescritum Latinum capioni,
 non potuerunt. Revocat enim Deus in memoriam cari-
 sas illam antiquam, qua Benjaminum ab initio fin-
 gelarius dilexit: cuius regis Moys, apud quem legitur, —
 Deus. XXXIII, 12. Benjamin AMANTISSIMUS DOMINI,
 hoc est, Deo carissimus; ut non ex simili ferre vocis illius,
amantisimius, Ijai. XLIV, 9. Ope IX, 16. & Amos VII, 11. —
 tum ex Hebreo זְהִיר יְהִי manifexum est. Negat igit-
 ur in hoc Cantici loco Deus Optimus Maximus de præfa
 illa sua benevolentia orga Benjaminum esse quidquam
 insonitum. Hoc ipsum Irael posse dicit, Jerom. XXXI, 3.
In CARITATE PERPETUA DILEXI TE.*

Si dederit homo omnem substantiam
Iomus sed pro dilectione, grafi
nihil difficiet eam.

I. quis dederit omnes facultates suas ut diligatur a
Deo, nihil se dediffe reputabit, pro bono quod tantillo
pretio comparavit.

Hacenus Deus Opt. Max. Divina tractavit: res hu-
 manus denegos homines pergent tractare.

LEVI.

3. Soror nostra parva, & ubera non habet:

Soror nostra, o Iuda, ait; tribus, inquam, Benjamini-
 ca parva est; diversus viam hostium non potest se
 sola huc. 1. Reg. IX, 21. Saul dicit se esse DE MINIMA
TRIBU Irael.

Ubra non habet.

Non habet agros uberes; indiget ut ei bene fit, alieno pro-
venire: nisi huic ~~pomeria~~^{terram} occurrimus, dedes je fuggeris =
~~terram~~ sibi frumentum & vinum Ephraimitis vicinis fuis.
In tribu cetero Benjaminitica est desertorum Jericho. San-
num abundare capris & ovibus memoratur, atque adeo
eiam pacies optimis, cap. VI. praser oppiba culta & mu-
nita.

Quid faciemus forori nostra in die
quando alloquenda est?

Quid praefabimus forori nostra, quod sit illi profidio, -
qua die rogabitur ~~abutus~~^{abutitur} alitius, ut Ephraimitis se
adjungat? In Hebreo est, In die qua fiet fermo מִזְמָרָה, vel ea?

JUDA.

9 Si murus est, adificemus super eum
propugnacula argentea: si opium est,
impingamus illud tabulis cedrinis.

Si quidem, ut creditur, muri instar regio Benjaminitica
est, qui nos sejungit ab Ephraimitis & decem tribubus;
si quidem opium est, qua penetrare Hierosolymam
Ephraimitis & decem Tribus possunt; locupletemus or-
gento hanc tribum; eis pecunia nostra instar propug-
naculi nostris imperitis fructi. Demus etiam operam
ut domos habeat cedar laqueatas: his illam opibus
nobis devinciemus; eis illa opium quidem, sed illud
haec arte veluti tabulis cedrinis clavatum Ephraimitis
ac decem tribubus.

BENJAMIN.

10 Ego murus: & ubera mea sicut turris,
ex quo

ex quo facta sum eoram eo quasi
pacem reperiens.

Hac deinceps submissa & in seipsum loqui tribus Benjaminitica intelligitur. Ego certe murus sum, inquit, ex quo frangitur, frangitur fridatur ab Irael. Et colles mei, qui sunt falsum pacificus uberos, sunt & erunt semper infra turris validissima, ex quo tempore, posse pereca quia me Iuda dedidi, pacem reperi. In Hebreos ep., Tunc fui in oculis ejus quasi pacem reperiens.

11 Vinea fuit pacifico in ea, quæ
habet populos:

Vineam habuit Lopulus Iuda, hoc est, sorsum ac regionem peculiariter in Irael, ubi sunt populi, hoc est, tribus duodecim. Hebreice Salomon, ut diximus, Lacrimarum sonat; & vox utraque populum Iuda in Canaco ipso significat. Tribus Irael etiam Petrus Apostolus populos Irael vocat, Act. 14, 27.

Tradidit eam auctoribus: vir afferat
pro fructu ejus mille argentes.

Lopulus Iuda prefectus instituit super tributa in finibus civitatibus Iuda, quemadmodum Jeroboam constitutus est prefectus super tributa universa domus Joseph, illi, Reg. xi, 28. Prefectus quisque tributo colligendis ingentes redditus offerat regi. Numerus finitus ponitur pro indefinito. Mille argentei proprie fieri Galliae moneta, mille francs.

12 Vinea mea coram mei est:
Mille cui pacifici, & ducenti
huius, qui auctoribus fructus ejus.

At ego, Tribus Benjaminitica, regionem meam ne-

mini loco vel locabo; vestigia nemini pendo vel perdam: libera sum. Tu mille argenteos solve, si labes, quia pacificus es; & ducentos adde proterea Magistrisibus vel Principibus tuis. Lacifice vox est in gignendi capre, ut reue vidit Cornelius a Lapide: quoniam in Hebreo legitur, **מִלְאָכָה לְקַשְׁלָנָה** mille
rabi, pacifice: qui est populus Iuda, ut in versu praece-
done.

JUDA.

13 Qua habitas in hortis, amici
assultant: fac me audire
vocon neam.

O que bene ac fortunata, qua mollisca ac deliciose vi-
vis, Tribus Benjaminitis; eue qui probant loquunti-
auores, ij sunt amici sui, Iuda & Levi, qui hic adju-
muri: Ergo que dicas submissa, que mufitas, clara voce
eloquere, ut audiatur.

BENJAMIN.

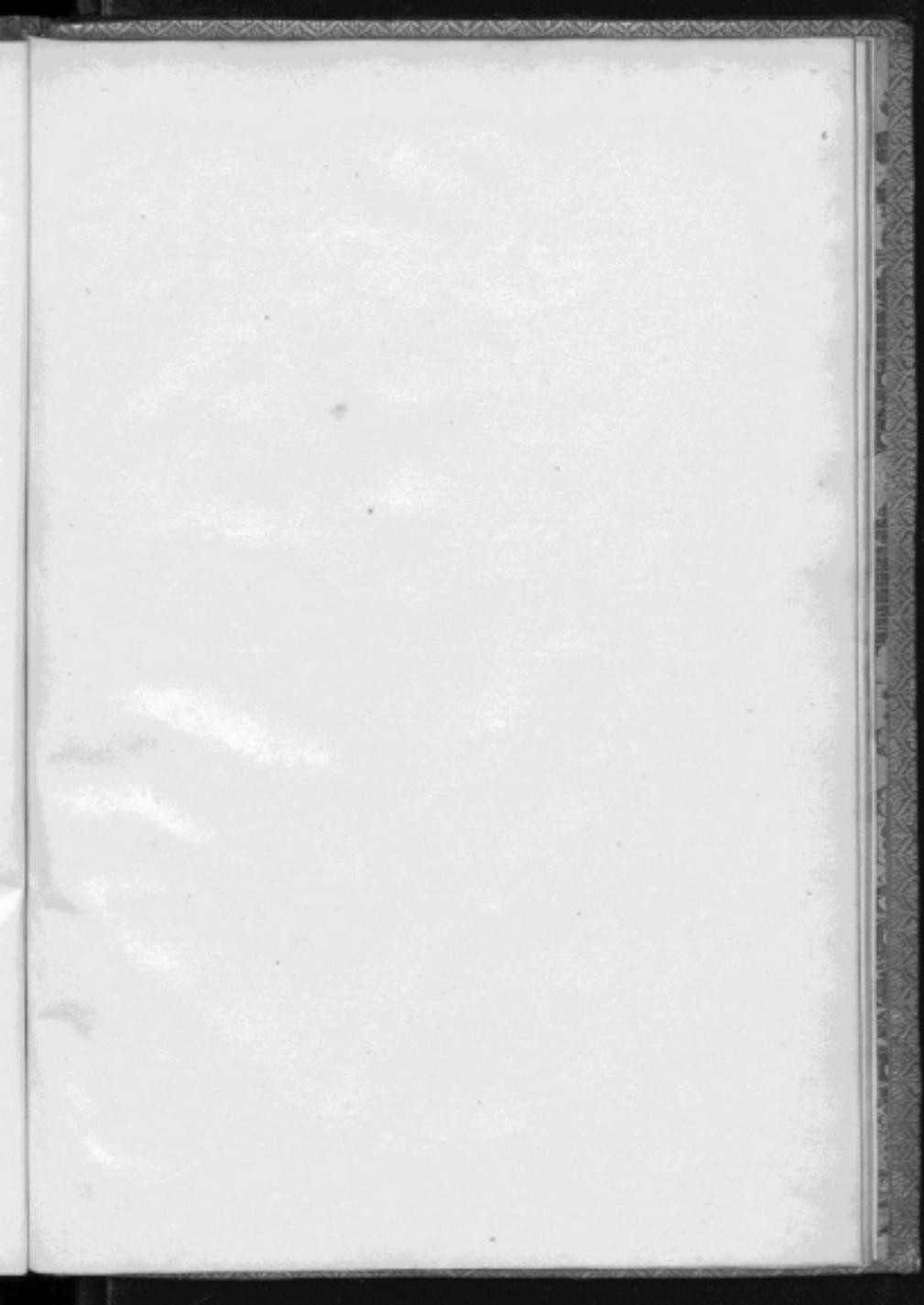
14 Fuge dilecte mi, & affimilare caprea hin-
nulaque ceterorum fijer montes aromatum.

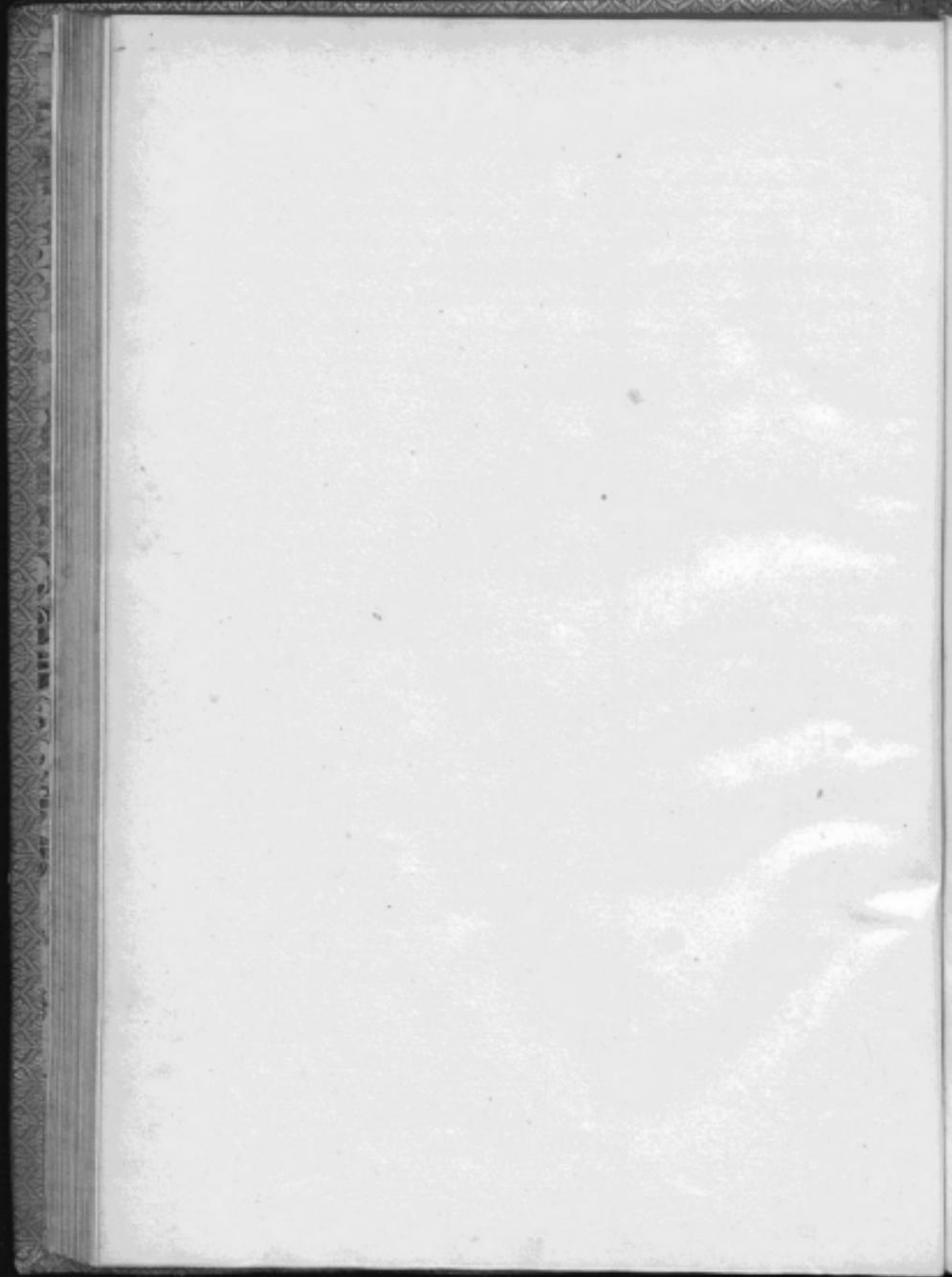
Quin immo, reponit Benjamin, abi tu hinc iuste potius
celeriter, dilecte mi, popule Iuda; ad proprios recipe se-
lares, fugientis familiis; qua celeritate uorunt caprea,
hinnulique ceterorum, quibus tua abundat regio. I,
fruere montibus tuis aromaticorum fructicorum feraci-
bus, dum fruor hic hortis meis. Hac festiva, nec sine
arte certe, totius Dramatis foliatio est: in quo que pri-
mam sciam aperteas Tribus Benjaminitis, eadem
claudis extremam.

Hac

Hac vera domum etiam istius divini Dramatis,
ni fallimur, historia est. Aliquam certe subfuisse, quid mi-
nus judice hasenius quaefixa sit, confontiunt inter Catho-
licos Interpretes doctissimi, qualis certe fuit (ut omittam
ceteros) Joannes Mariana nosfer. Neque nos igitur operam
male profuisse confabimur, si verisimilitudine faltem expla-
nationis nostra liberiora deinceps ingenia adigamus, ut &
definiant hic profanos amores somniare, & hoc facrum
Canticum hanc minore reverentia, quam libros ceteros
divina Historia, deinceps complectantur.

100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
999
1000

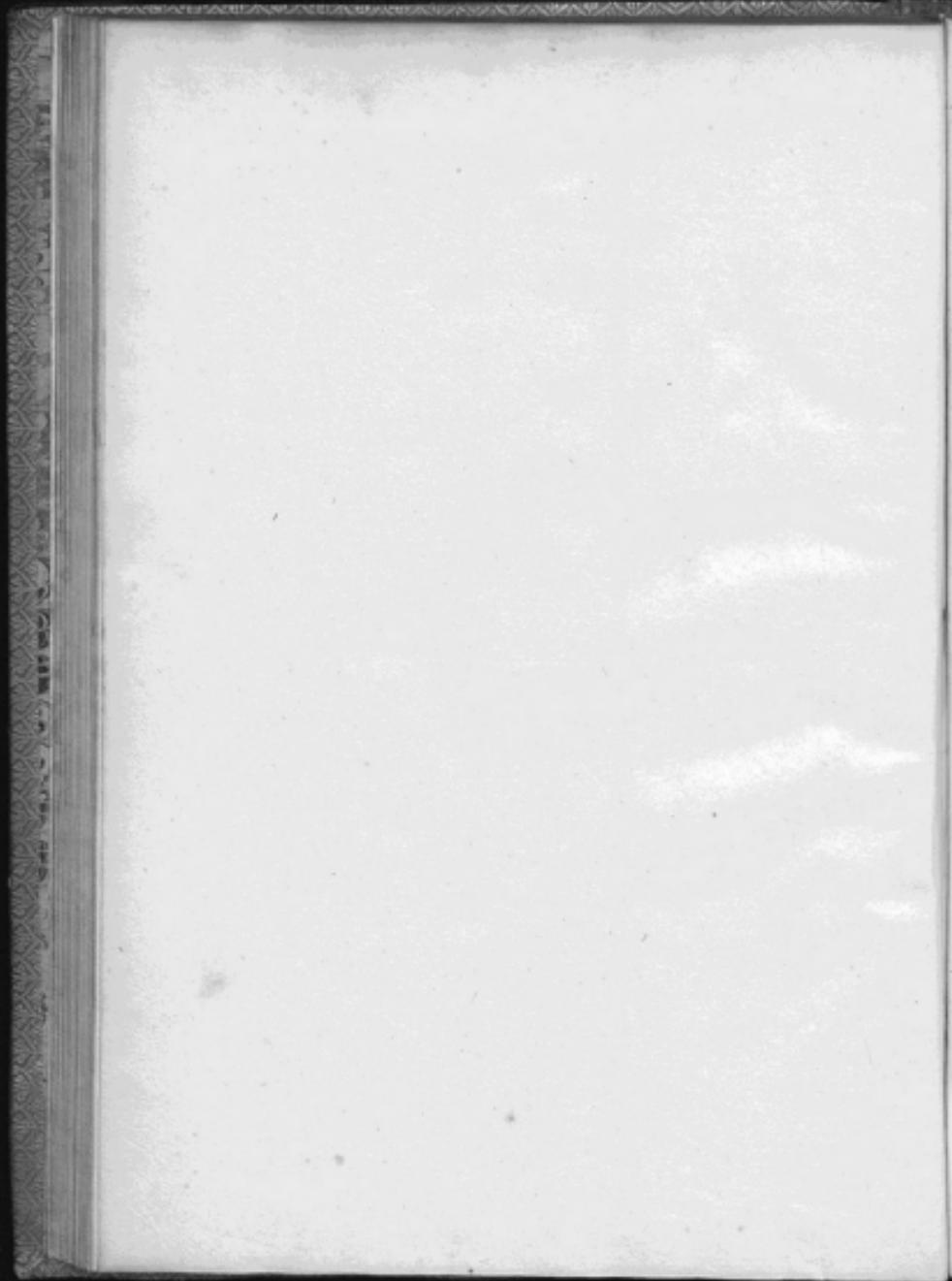

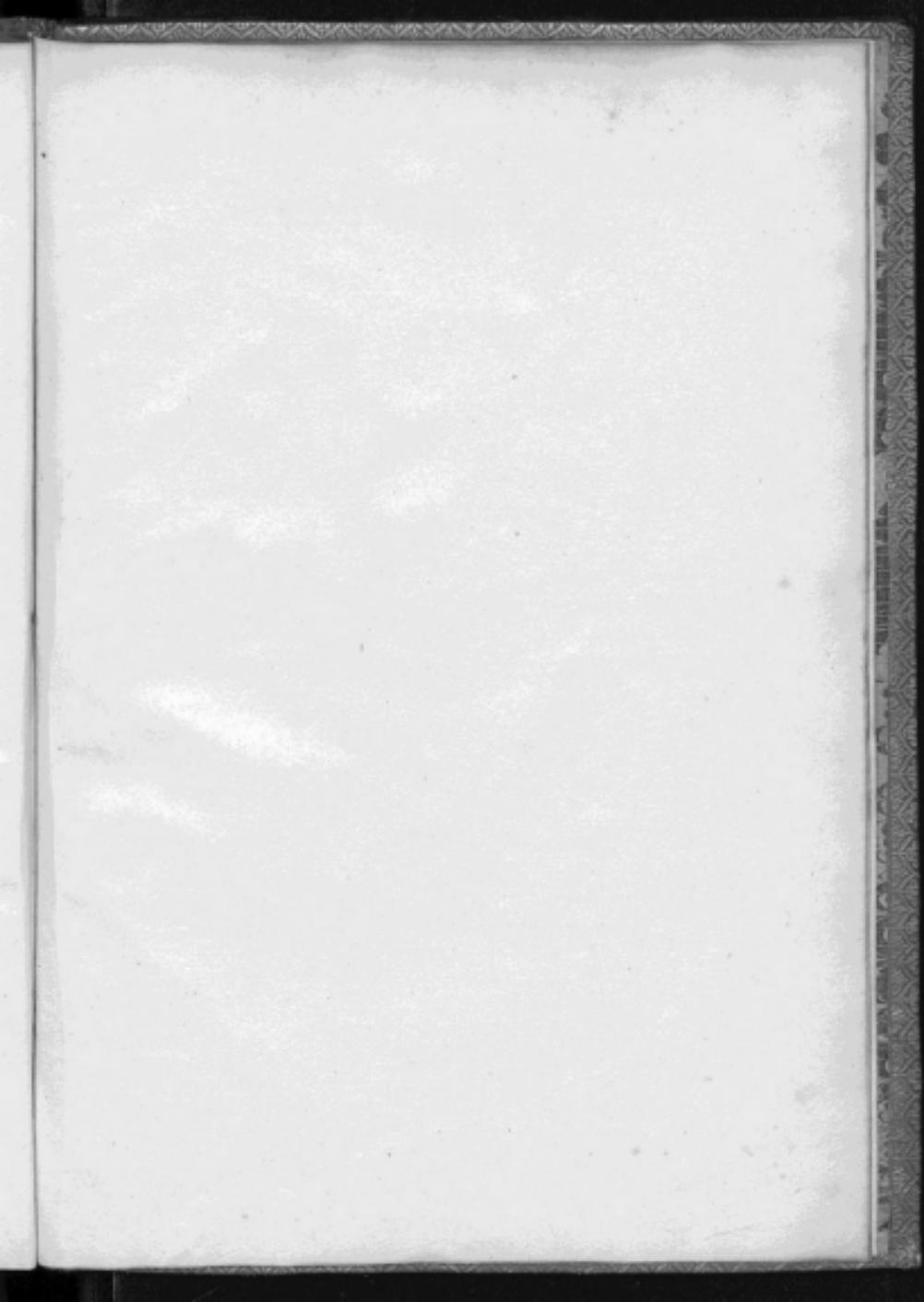

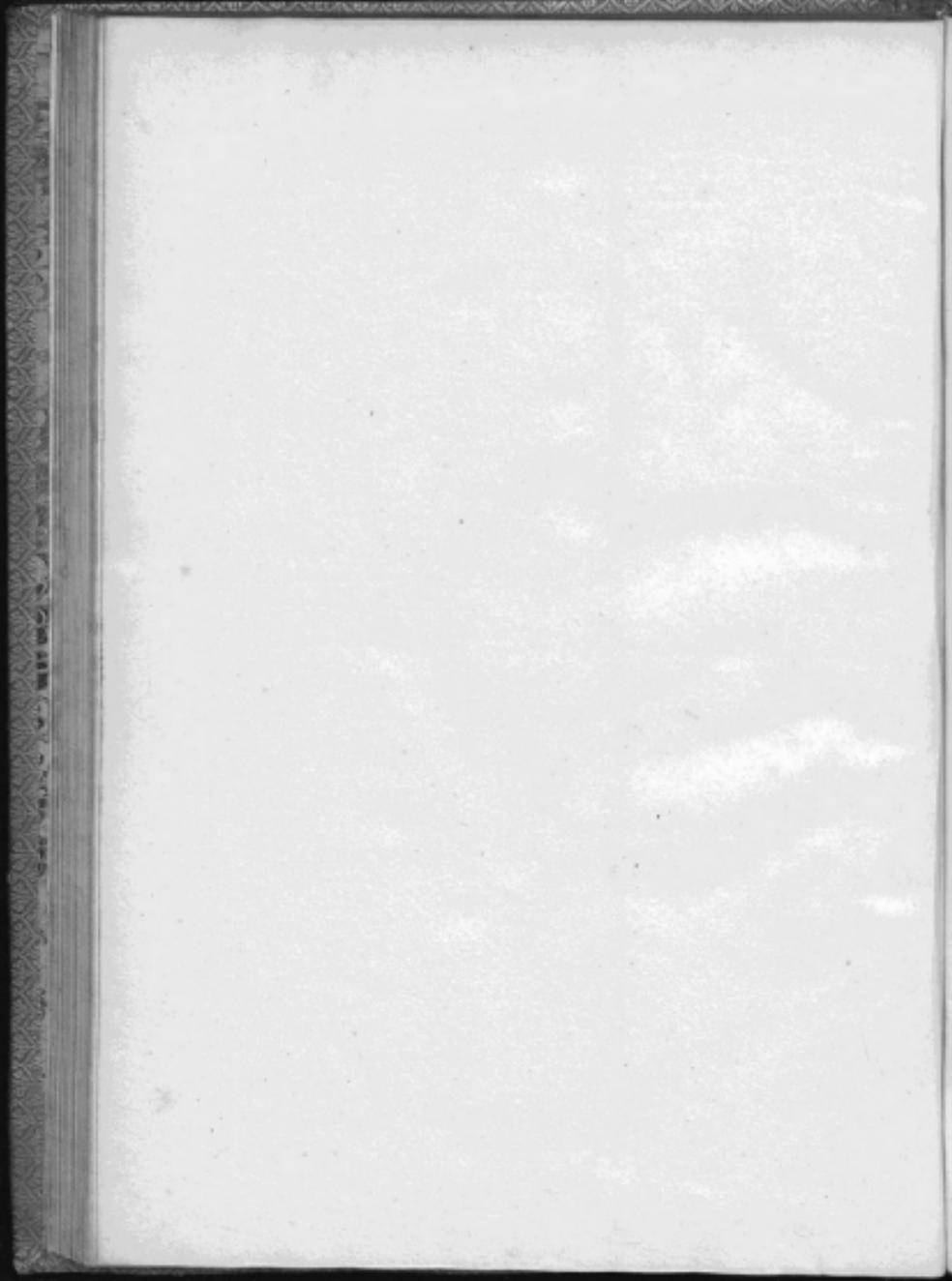

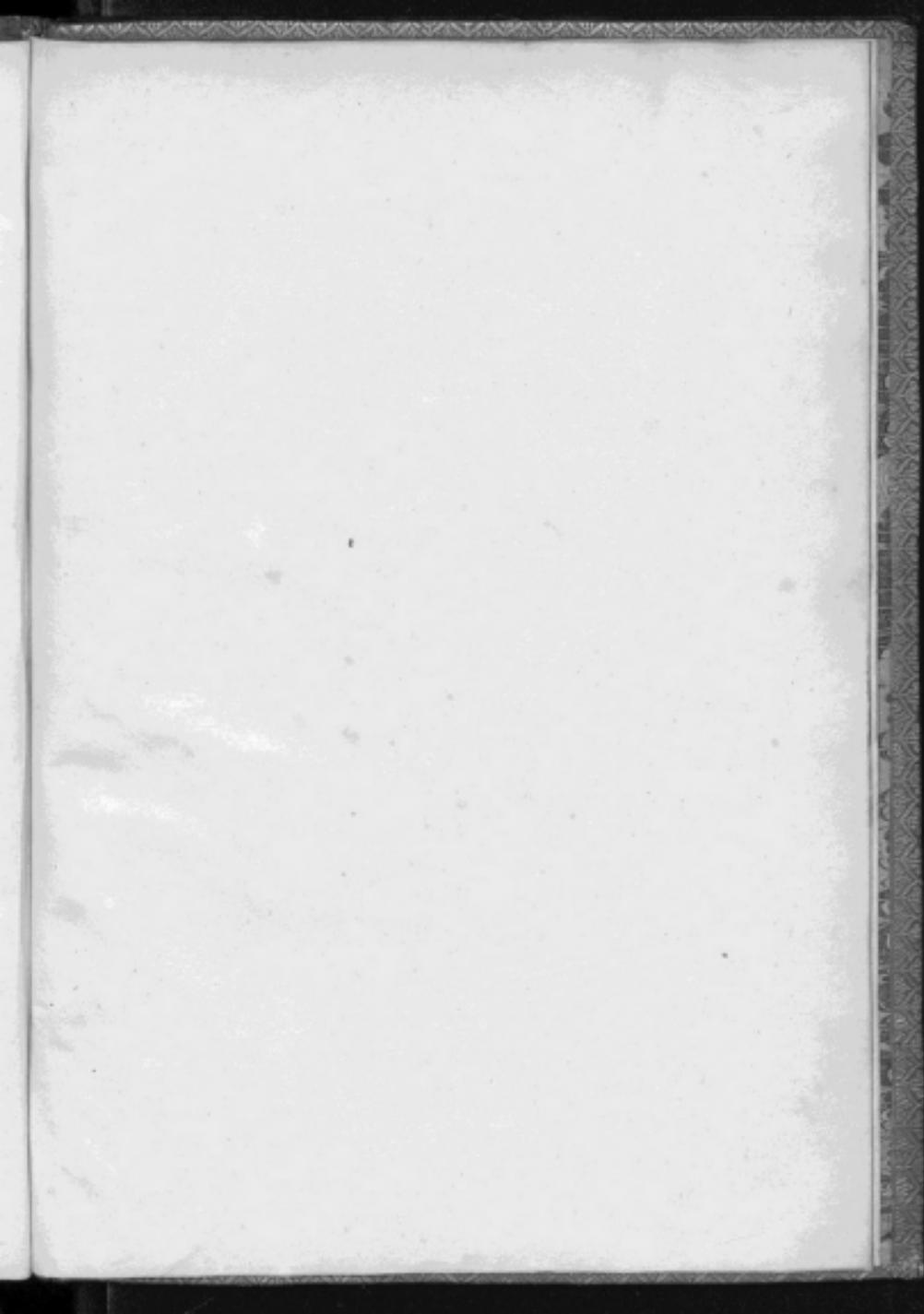

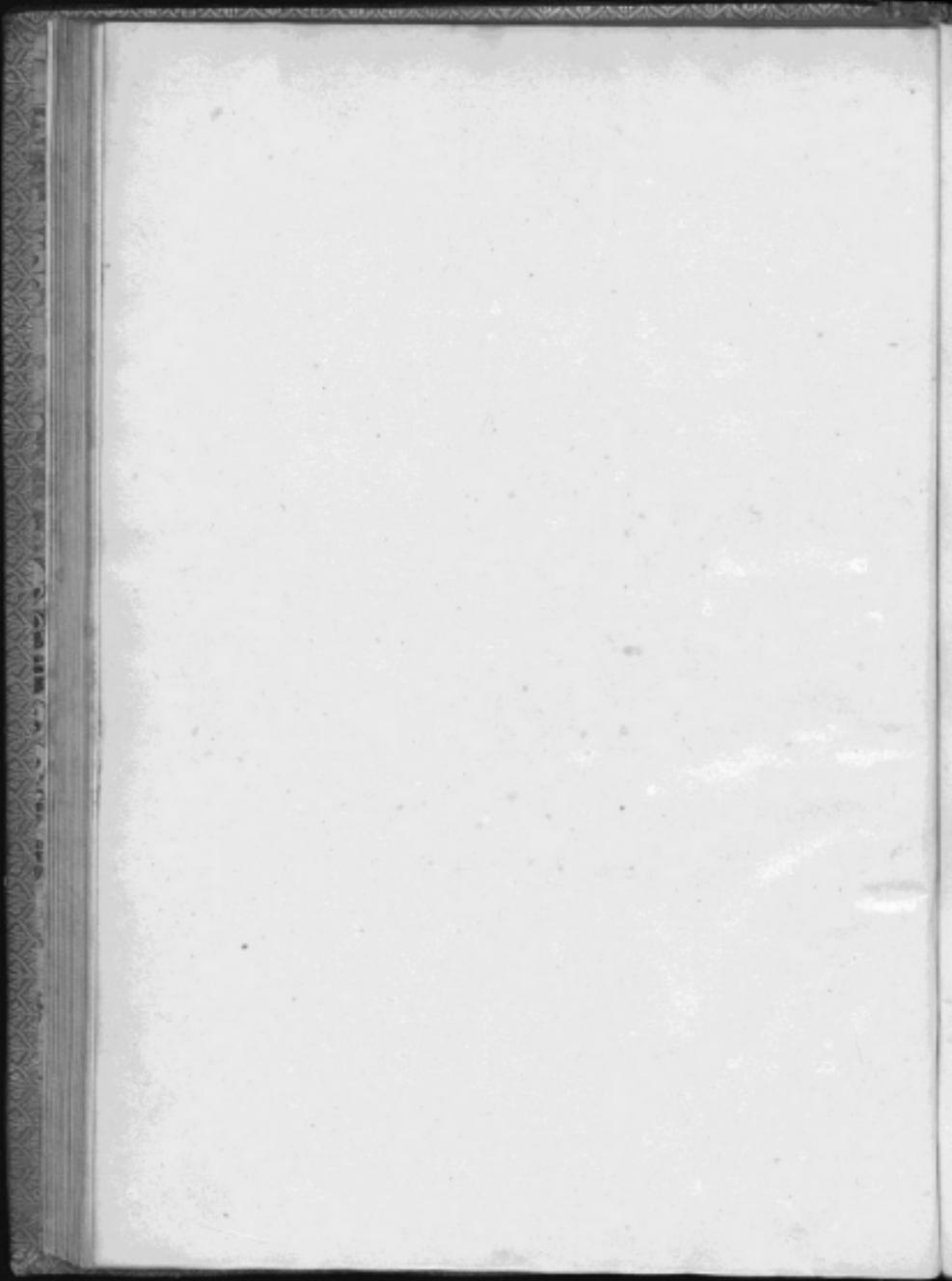

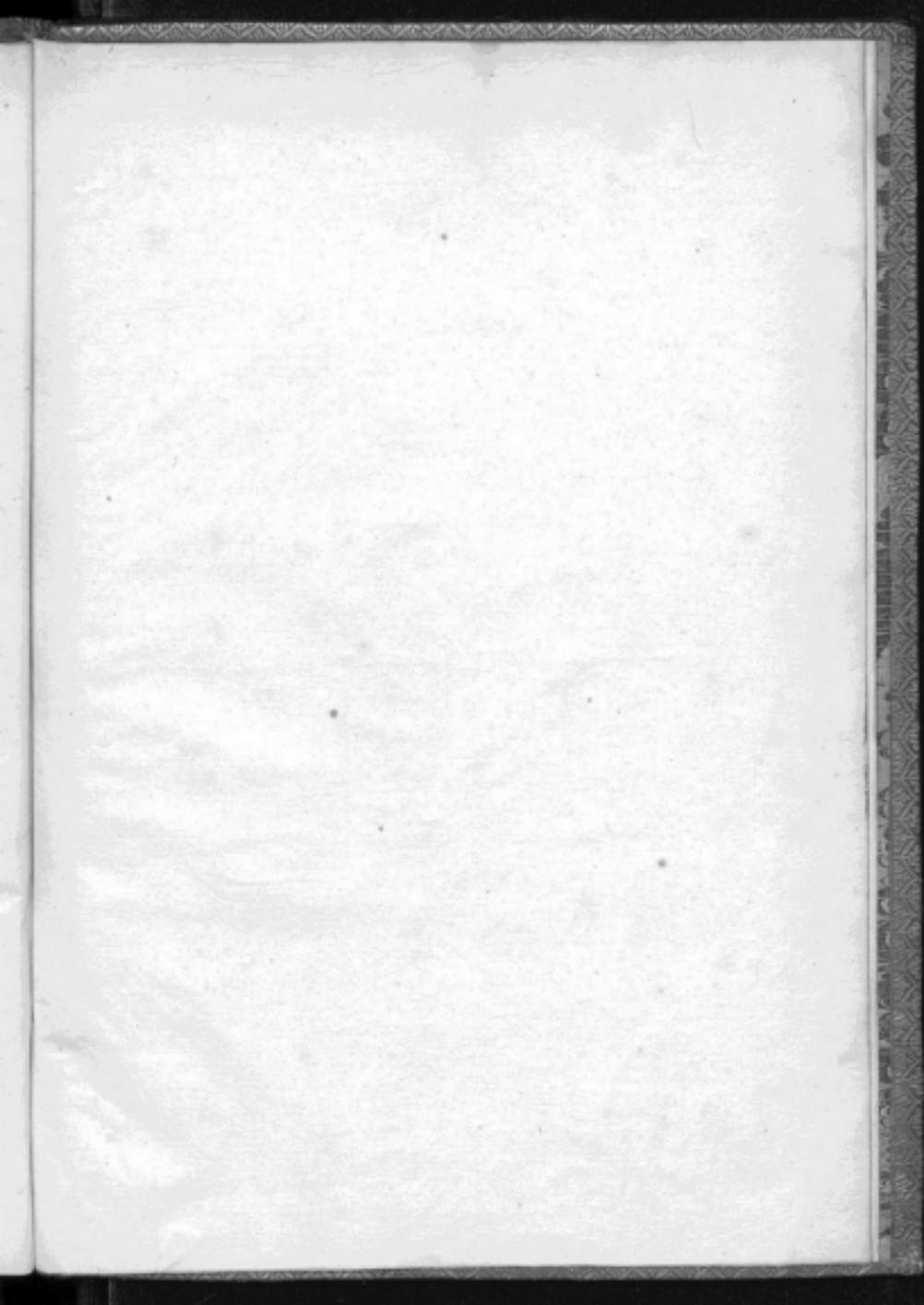

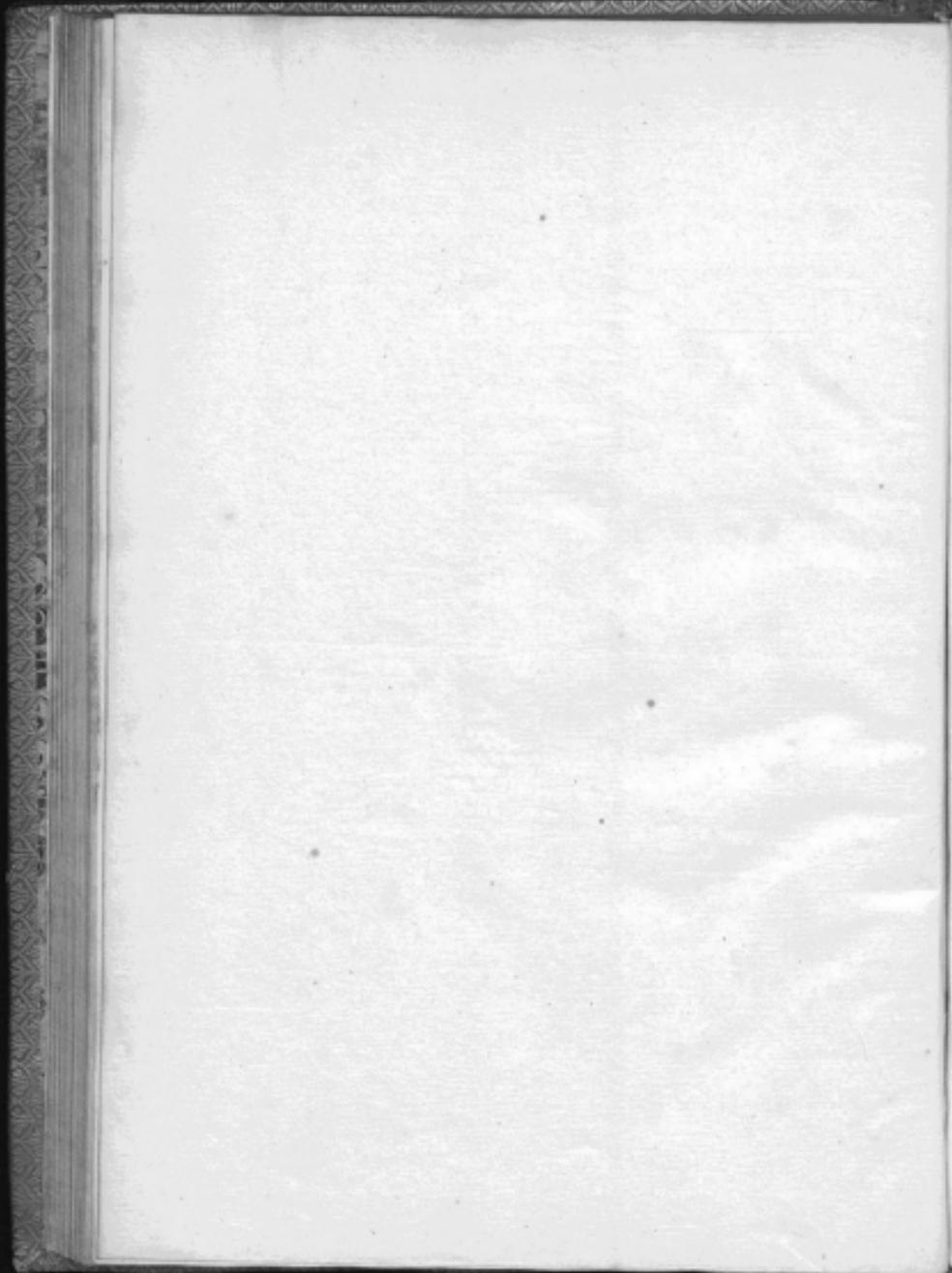

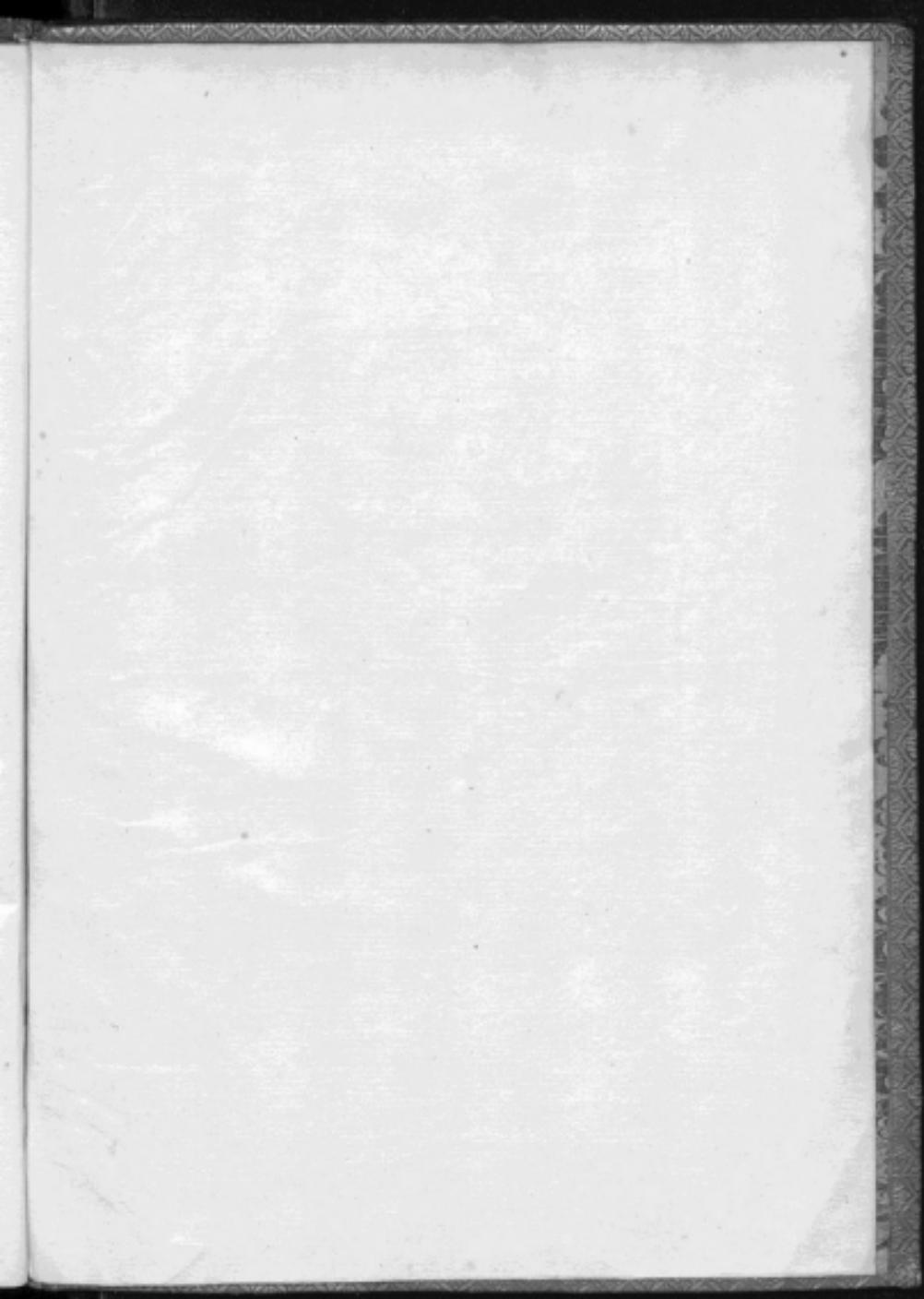

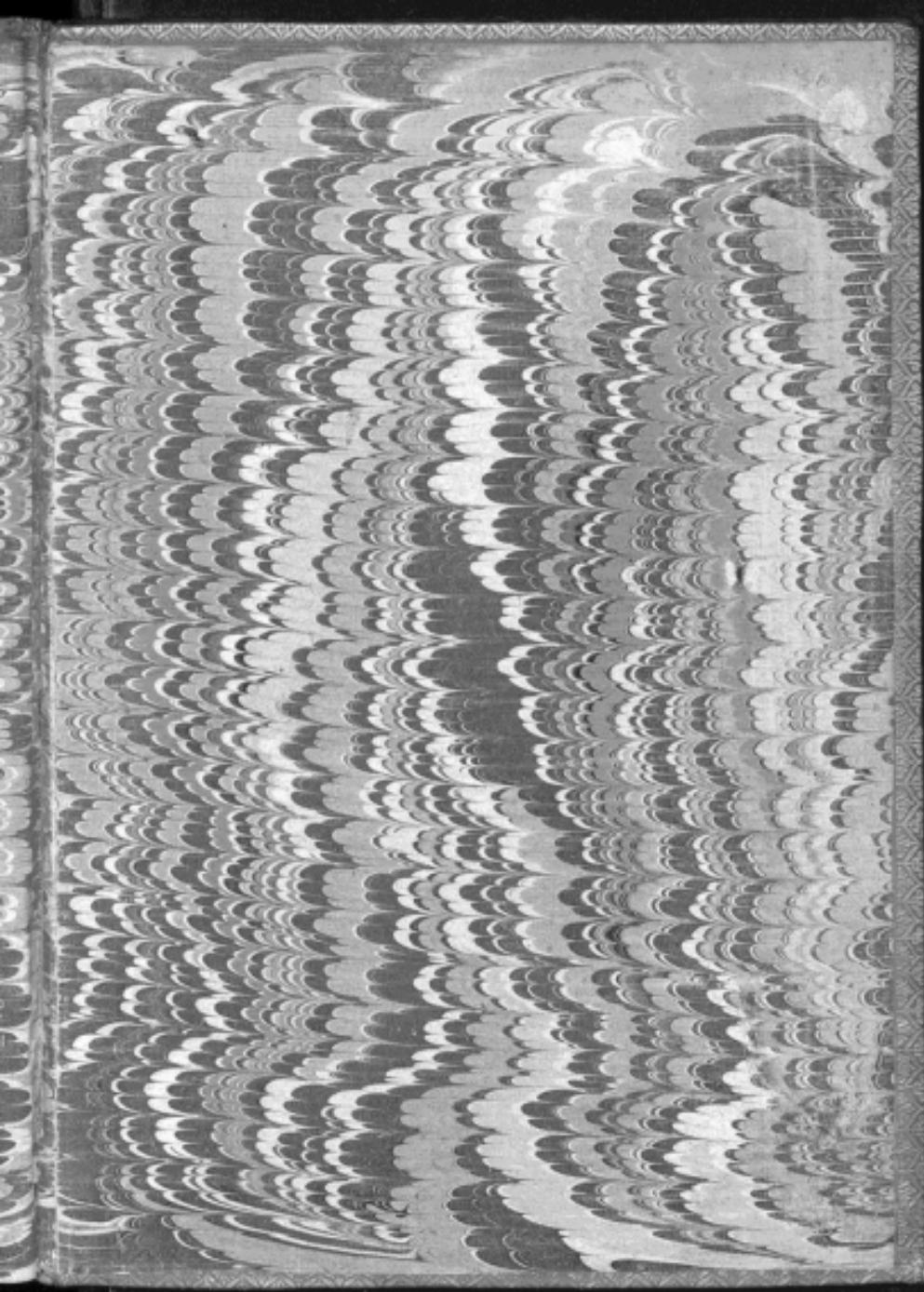

L
12